İSLÂMCI DÂVA ADAMI OLMAK *BAŞYAZI

PARLAK MÂZİSİ VE TAŞRA ŞÜBELERİNDEKİ DİNAMİZME LÂYIK BIR UMÛMÎ MERKEZİN HASRETİNİ ÇEKEN

MTTB câmîası ne zaman şahlanacak?!..

سبيل

الكل في سبيل الحق

Sebil

herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● *9 Aralık 1977*
Siyasî, edebî, tarihi, ilmî haftalık gazete ● *26 Zilhicce 1397*
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İstanbul

SAYI:102 / BEŞ LİRA / BİR DM.

AYNI EFENDİNİN KAPIKULLARI!

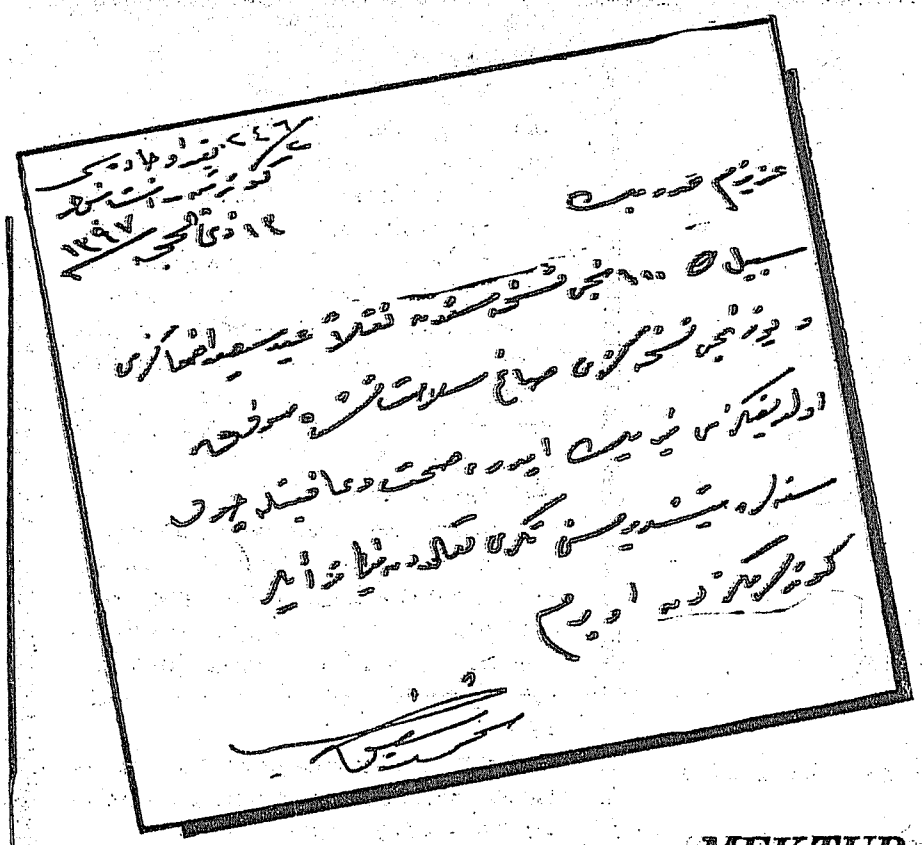

MEKTUP:

Azizim Kadir Bey,

13 Zilhicce 1397

Sebil'in yüzüncü nüshasından naklen ıyd-i saîd-i edhânızı ve yüzüncü nüshanızı sağ selâmet neşre muvaffak olduğunuzu tebrik eder, sıhhat ve âfiyetle çok senelere yetiştirmesini Tanrı Teâlâ'dan niyaz eyler, gözlerinizden öperim.

Mehmed Şefik Ziya

OKUYUCULARIMIZLA HASBİHAL

Sonsuz teşek kürler...

Muhterem okuyucularımız;

Gazetemizin 100. sayısının mes'ud bir tesâdüfle Kurban Bayramına rastlamasının, sevincimizin iki kat olmasına ve o mes'ud günü «İki Bayram birden» serlevhasıyla ifâde etmemize vesile olduğu malûmdur. Okuyucularımıza 100. sayımız dolayısıyla —gönlümüzün arzu ettiği gibi— bir hediye takdim edememenin üzüntüsü içinde kıvranmamıza rağmen, yine de, SEBİL havasında bir haftalık gazetenin 100. sayıyı idrak edişinin —velev aleyhimize birçok dava açılmış olsa da— çok büyük bir manâ ifâde ettiği üzerinde durmuştuk. Sâdece vefakâr ve dâvâ şuuruna mâlik okuyucularımızın hâhişkâr alâkalarına borçlu bulunduğumuz bu mes'ud günü tebrik eden sıcak ifâdeli sayısız mektup ve telgraf almış bulunuyoruz. Bunların sahiplerine tek tek mukabelede bulunamamanın aczi içindeyiz. Esâsen kendileriyle SEBİL vasıtasıyla her yazımızda ayrı ayrı mektuplaştığımız düşüncesiyle müteselliyiz.

Bu mektuplar arasında bizleri mesrur eden bir tânesinin klişesi ve lâtin harfleriyle naklinden kendimizi alamadık. Bu mektup, İmparatorluk devrini görmüş ve altıbuçuk asır müddetle devam etmiş, dünyanın en ihtişamlı ve İslâm'ın en büyük hâdimi Osmanlı Âilesi'nden çok muhterem bir Sultan efendi ile evli bulunan Mehmed Şefik Ziya Bey'*dendir. Gazetemizin ilk çıktığı günden beri, —ilerlemiş yaşına rağmen— en heyecanlı ve samimi okuyucularımızdan biri olan* Mehmed Şefik Ziya Bey, *Cennetmekân* Sultan İkinci Abdülhamid Hân Hazretleri'*nin evlâtlarından merhum* Şehzâde Abdülkadir Efendi'*nin kerimesi Neslişah Sultan Efendi Hazretleri ile evlidirler.*

Nam-ı ulyâları sütunlarımızın tezyinine vesile olan Osmanlı âilesinin bu en değerli mensubunun, muhterem zevcinden, hem de Sultan Abdülhâmid Hân Hazretleri'*nin hayattaki yegâne evlâdı* Şâziye Sultan Hazretleri'*nin toprağa verildiği bir günde, böyle mültefit bir mektup almak, bizleri cidden mesrur eylemiştir. Mektubu* İslâm harflerini bilmeyen, *ilk fırsatta öğreneceklerini ümid eylediğimiz genç kardeşlerimiz için lâtin harfleriyle takdim ederken,* Mehmed Şefik Ziya Bey *ve muhterem zevceleri Sultan Efendi hazretlerine arz-ı ta'zimat ve teşekkürât eyleriz.*

Sebil

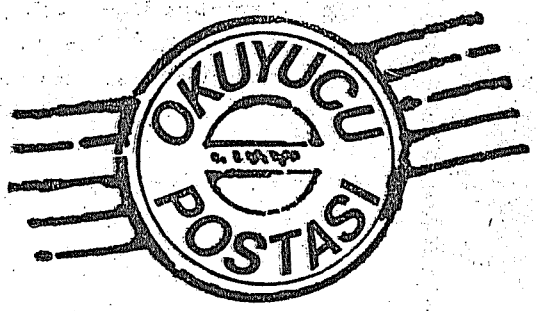

◉ **M. Emin Orman/BODRUM:** Allah (C.C.) sizlerden de razı olsun. Bizde bulunan kayıdlara göre sizin abonelik müddetiniz 132. sayımızda bitmektedir. Selâm ve muhabbetlerimizi sunar, işlerinizde muvaffakiyetler dileriz.

◉ **Mahir Akav/SİVAS :** Aboneniz 93. sayımızda son bulmuştur. Selâmlar.

◉ **H. Ahmed İlyasoğlu/ÇANKIRI :** Gönderdiğiniz çeki aldık. Abonenizi kontrol ettik. Sizin aboneniz gönderdiğiniz bu **ücretle** bir yıl daha uzatılmıştır. Abonelerin bitiş sürelerini bildirme mes'elesine gelince onbeşbin abone içinde böyle bir tarama yapmak bugünki imkânlarımız içinde o kadar zor ki, maamafih imkanını bulunca böyle ilânat yapmayı düşünüyoruz. Haddizâtında biz bütün abonelerimizin samimiyetlerine inanıyor ve onların er veya geç abone ücretlerini ödeyecekleri kanaatini taşıyoruz. Bu yüzden de hiçbir abonemizin abonesini kesmiyoruz. Gazetemiz için yaptığınız çalışmalardan dolayı çok mütehassis olduk. Allah sizlerden razı olsun. Selam ve dualarımızla.

◉ **Mustafa Alkan/MANİSA :** Abone müddetiniz 97. sayıda bitmiştir. Selâmlar.

◉ **Mehmed Karasu/ERZİNCAN :** Aboneniz yapılmıştır. Gazetemize âid eski sayılarımız mevcûddur. Dilediğiniz sayıları bir mektubla bize bildirirseniz hemen adresinize gönderebiliriz. Kitap istekleriniz için de Yayınevimiz size kitap katoloğunu göndermiş bulunuyor. Bilgilerinize sunar, selâmlarımızı bildiririz.

◉ **Mustafa Alkan/ALMANYA:** Bize kesip gönderdiğiniz yazıdan haberimiz vardır. O kardeşimizin garip tutumu üzerinde durmayı doğru bulmuyoruz. Ancak yazdıklarının pek çok yanlış ve eksiği bulunduğunu siz de biraz dikkat ederseniz farkedersiniz. MSP'nin hatâlarına gelince bunu herkes zâten mubâlâğalı bir sûrette dile getirmektedir. Dağ taş, herkes O'na islâmî temâyülleri sebebiyle zâten düşmanken bizim de alâmeleinnâs bunlara temas etmemiz neye yarar. Tenkidçiler kendileri hatâsız geçen bir yirmidört saatlerini hatırlıyorlar mı acaba?! Bizler fânî kullarız. Hatâdan sâlim olamayız. Üstelik çirkef bir cemiyette yaşıyoruz. Bunun birden ve topyekün düzeltilmesine imkân var mıdır ki, bu tenkid ve târizlere mahâl olsun? Mes'ele bu partinin — mevcud imkânlara rağmen — İslâm'a ve aziz dâvâmızın inkişâfına faydalı olup olmadığı hususudur. Eğer 1970 lerle bugünleri mukâyese ederseniz bu durumu gâyet güzel anlarsınız.

Bazı kardeşlerimiz MSP karşısında enâniyete kapılmakta ve bu adamlar nereden çıktılar gibi bir istifhamla kendilerinin ikinci safta kalmalarının sıkıntısını duymaktadırlar. Bunun gerçek müslümanlık ölçülerine sığmadığı meydandadır. Bâzılar da bir müddet daha AP'nin kanatları altında yürümenin lüzum ve ehemmiyetini mübâlâğa etmekte ve böyle bir çıkışa lüzum olmadığı kanaatını ileri sürmektedirler. Halbuki siyâset sahnesinde İslâm adına ortaya çıkılmıştır. Bu safhada her müslümanın vazifesi bu çıkışın muvaffak olmasını ve hergün biraz daha gelişme kaydetmesini sağlamaktır.

Bize düşen vazife de bu gerçeği henüz kavrıyamayanlar karşısında sabırlı olmak ve cephe içi çekişmelere meydan vermemektir. Mü'minler düşmanlara karşı şiddetli kendinden olanlara karşı yumuşak ve merhametli olurlar. Yüce Kur'an'ımızın hükmü budur. Bir de bozuk düzen cemiyette parti gibi kalabalıklarla yürütülecek olan bir işi hakkıyle ifâ etmek üzere hepsi de mükemmel adamlardan teşekkül eden bir kadro kurmaya imkân olmadığını takdir edersiniz. Bu takdire ulaşamıyanlar MSP'yi mûbâlâğasız bir sûrette tenkid etmektedirler. SEBİL defaatle ifâde eylediğimiz üzere bir parti gazetesi değildir. Ancak onunla muazzez davâmız içindeki ehemmiyet ve faydasına binâen hakkını vermeye çalışmaktadır. Hatalar zamanla, yıbratıcı değil, uyandırıcı ikazlarla düzelecektir. Bâzı şeyler vardır ki, ancak kulaktan kulağa söylenebilir. Bu nezâketi herkesin takdir edememesine üzülmeyiniz. Bâki selâmlar

◉ **Necati Uslu/PINARBAŞI :** Kardeşimiz sizin abone müddetiniz 74. sayımızda hitam bulmuştur. Bildiririz. Selâmlar..

◉ **Mustafa Özçelik/GEREDE :** Göstердiğiniz hassâsiyete teşekkür ederiz. Esâsen bizim Risâle-i Nur'la alâkalı neşriyatta nasıl kılı kırk yardığımızı farketmiş olmalısınız.

HİSAR neşriyat
Döşemelik ve Perdelik kadife
sanayi ve ticaret A.Ş.
Toptan perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 - 22 12 32

başyazı

İslâmcı dâva adamı olmak

M. Ertuğrul Düzdağ

İnsanın kendi hayatını ve menfaatlerini koruma ve kollama meyli, yaradılışında mevcuttur. Sırf bu maksadla ilgili fikirleri ve hareketleri onun maddî ve bencil tarafını meydana getirir.

Bir din ve ahlâk nizamının terbiyesi altına girmemiş olan insanları, bu bencil duygular ve davranışlar, kaba, vahşî ve gaddar menfaatperestler hâline koyarlar. Bu gibi insanların tahsilli, bilgili ve nâzik görünüşlü olması, sadece, tehlikelerinin artmasına ve zarar verdikleri çevrenin genişlemesine sebeb olur. Çünkü bu sıfatlar, terbiyesiz bir adamın, hırsını ve şehvetini tatmin için yeni vasıtalar edinmesinden başka bir işe yaramazlar.

● İslâmiyet, **«en güzel ahlâk»** demektir. İnsanın kendi nefsi, yâni kötü arzuları ve bencil duyguları ile mücâdele etmesini **«büyük cihad»** kabul etmiştir. Bu mücâdeleyi, kan ve ölümle dolu **«dış savaş»**tan ileri ve makbul saymaktadır.

İslâmiyet, doğumdan başlıyarak ölüme ve ölüm ötesine kadar bütün hayatı, şafak öncesinden başlıyarak uyuyuncaya kadar bütün günleri, iyi ahlâklı ve müslümanca geçirmek üzere, yapılması icab eden her şeyi bildirmiş, emr etmiş göstermiştir.

● Müslüman **«en iyi bir insan»** demektir. Böyle değilse, iyi bir müslüman olmadığı anlaşılır.

Müslüman, bütün hareketlerini ilâhî tâlimâta uydurur ve hayatını hep bu ölçü içinde geçirmeye, her şeyden fazla ehemmiyet verir.

Şu halde her müslüman, bir dâvanın, **«hakikaten müslüman olabilme»** dâvasının adamıdır. Müslümanın bu yoldaki gayretleri, çalışmaları, son nefesine kadar devam eder. Çünkü insandaki bencil his ve istekler de, yaşadıkça mevcud olmaktan ve onu kendi idareleri altına almaya çalışmaktan, bir an geri durmayacaklardır.

Bu bencil hisler, haz ve lezzetleri, makam ve şöhretleri ele geçirmek veya zahmet, sıkıntı ve fedâkârlıklardan kaçınmak için insanı, herkesi ve herşeyi fedâ etmeye doğru iterler.

İşte **«büyük cihad»**, bu had - tanımaz ve gem - almaz taşkın hisleri, idare altına almanın ömür boyu süren savaşıdır.

● Bugün bütün gençler nefsânî ve şehvânî kolaylıklar ve tahrikler içinde bulunmaktalar. Ancak gönüllerini saran hakiki bir iman duygusu, Müslümanlık aşkı ve hayâsı, onları bu şeytanî tuzaklara düşmekten koruyabilir.

İslâmcı gençlerin, dinin verdiği mânevî huzur ile yetinmeleri, fakat karşılığında muazzam bir disiplinin altına girmeyi cana minnet bilmeleri gerekiyor.

● Bu yolda, delikanlı nefislerine gem vurmaktan başlıyarak, İslâm'a yabancı bir nesilden olan âile büyüklerinin azarlarına veya etrafın alaylarına katlanmaya kadar pek çok sıkıntılara göğüs gereceklerdir. Doğrusu bir islâmcı gencin şu mücâdelesi, ancak ilâhî ölçülerin takdir edebileceği bir yücelikte bulunuyor.

● İman, ibâdet, hâl ve tavırlarıyla İslâmiyeti benimsemiş ve tatbik etmekte bulunan şu gençler, **«İslâmcı dâva adamı»** olma yolunda, iyi birer **«namzet»**tirler.

Gençliklerinin hür havası içinde kendilerini, İslâm dâvasının kutlu ve yüce, fakat sarp ve çetin yoluna vuran bu namzetler, bir zaman sonra, gerçek hayatın ağırlığı ve yıpratması neticesinde yavaşlamak, durmak hatta yolu kaybetmek tehdidi altında bulunuyorlar.

● Gençler, tahsillerini tamamladıktan veya bir noktada bıraktıktan sonra hayata atılacaklar. İş ve memuriyet hayatında, günübirlik yaşayan, hiç düşünmeyen, bozuk ve ahlâksız bir cemiyetin içine girecekler; İslâm'a aykırı pek çok hâlle karşılaşacaklar. Evlenecekler; fakat pek azı bir dâva adamına ayakbağı olmayacak bir âile kurabilecek. Âmirlerinden, mûhitlerinden veya mevkilerinden çekinerek, hakkı söyleme vasfını kaybedecekler..

● **«Namzet»** likten, **«dâva adamlığı»**na — hayat şartlarının ağır basması, nefislerinin hileleri ve imanlarının yetmezliği yüzünden — geçememiş olanlar **«sâde müslüman»**lar olarak, bir köşede, **«gençliklerindeki coşkunluğu»** arada bir hatırlıyarak yaşayacak, dâva adamı olarak devam edebilen dostlara yardım için fırsat kollayacaklardır.

● İslâm cemaatinin vazifesi, bu **«namzetler»**den mümkün olduğu kadar fazlasının **«dâva adamlığı»**na geçişine imkânlar hazırlamaktır. Bu gençleri kollamalı, manevî ve maddî yardımlarda bulunmalı, okuyanı desteklemeli, hayata atılana iş açmalı, evlendirmeli, kızını vermeli, hayatın germ-ü serdine dayanabilecek hâle gelinceye kadar — üzmeden, incitmeden, örselemeden — kol kanat gerip korumalıdır

● Her Müslüman, önce.

İman eden, inandığını yapan, her hâl ve hareketini islâmî ölçülere vurup murâkabe eden, başkasını da kendisi gibi düşünen, şefkat ve merhamet sahibi, hak ve hakikat tutkunu, sabırlı, nâzik, akıllı ve bilgili olacaktır.

Her müslüman, önce bu gâyeye varma yolunda, **«iyi müslüman olmanın dâvâ adamı»**dır.

● İslâmcı fikrin yayılması ve zafer kazanması için savaşacak olan **«dâva adamlığı»** ise, işte yukarıda bahsini ettiğimiz **«iyi müslüman olma»** yolunda uzunca bir merhale alındıktan sonra başlıyacaktır.

İslâmcı dâva adamı, iyi müslüman olmak için riâyet olunması gereken şartlardan hiç birini terk ve ihmâl edemez. Ümmetten herhangi bir **«sâde müslüman»**ın, «hata edebilir olmak ve tövbe edip birşey olmamış gibi dönebilmek» gibi rahatlıkları, dâva adamı için çok mahdud hatta nâ-mevcuttur.

● Dâva adamı, nefsini dâvasına fedâ eden adam, demektir.

İslâmcı dâva adamı, şahsî hâlleri, âile ve dost mûhitindeki yaşayışı ve bütün hareketlerinden, yaptığı, yazdığı ve söylediği her şeyden mes'uldür.

Bu mes'uliyeti kendisi kabul etmiştir. Bu ağır yükü kaldıramadığını ve taşıyamıyacağını anladığı zaman, **«sâde müslümanlığa»** dönüşten başka bir yolu ve çâresi bulunmamaktadır.

● İslâmcı dâva adamlığı, bir meslek değildir. İslâm dâvası da fertlere bağlı değildir. Fertlerin zaaflarına göre şekil değiştirerek devam etmez. Vardır veya yoktur. Lâyık olamayan şahıs, o yolda devam ettiğini zannedebilir, fakat İslâm dâvası ondan sıyrılıp çıkalı çok zaman geçmiştir.

● İslâmcı dâva adamı, hir ihlâs ve çile adamıdır. Yüklendiği işin güçlüğü ve mes'uliyeti onu sarsmaktadır. Gücünün yetmediğini anladığı anda, emâneti, ehil olanların gelip yüklenmesi için bırakır. Yeni mücâhidlerin bulunmasından da kendisinin mes'ul olmadığını bilir. Çünkü kendisi de nefesi tükenene kadar çalışmış bir neferdir. Bütün iftiharı da esasen bu neferlik olmaktadır. Dâvanın sâhibi yeni neferlerini gönderecektir.

● Yurdumuzun ve bütün İslâm vatanının kurtuluşu, sinesinde dâva adamlarını barındıran gerçek müslüman âilelerin, onbinlerce, yüzbinlerce —gür ormanlar, yeşil çayırlar ve münbit ovalar gibi— yayılmalarında, çoğalmalarındadır.

(Devam 15. Sayfada)

DÜNDEN YARINA

M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

Şiire ve şâirlere dâir

MUHTEREM bir vâiz'in şiir ve şiir söylemek aleyhinde konuştuğunu haber verdiler. Bu sırada, Resûl-i Ekrem efendimizin bir hadîsini de delil olarak ileri sürmüşler.

Peygamber efendimizin gerçi şiirle ilgili sözleri ve davranışları vardır ve bunlar az da değildirler. Fakat hiç biri muhterem vâizin yaptıkları tarzda, iyi ve güzel olan Müslümanca şiirin aleyhinde tefsire müsait şeyler değildirler.

Bu şekilde, haram, kötü ve aşağı bir şey gibi göstererek, ilâhiler de dahil, bütün şiir nevileri ve şiir söyleyenler aleyhinde konuşulması, işin nerelere kadar gideceği pek düşünülmeden işlenmiş bir hatâ gibi görünmektedir.

Önce muhterem vâizin nakl ettikleri hadîsi alalım. Hadîs, Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh'in onikinci cildinde 2006. numarada kayıtlıdır. Tercümesi şöyledir:

«Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem: Sizden birinizin karnının içi şiir dolmaktansa irin dolması hayırlıdır, buyurmuştur.»

Bu hadisin altına, mütercim Kâmil Miras merhum şu notu koymuştur: «Bu çok ağır olan zemmin, ahlâksızlığa, dalkavukluğa dair olan, şiirin fena kısmına âid olduğu âşikârdır.»

Mütercim merhumun bu mütalâasında ne kadar haklı olduğu, aşağıda beyan edilecek olan diğer hadis ve delillerden anlaşılacaktır.

●

Yukarıda bahsi geçen hadîsin bir öncesindeki 2005 numaralı hadîs de şiire dairdir:

«Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin: Şiirden bir kısmı şüphesiz ki hikmettir, buyurduğu rivâyet olunmuştur.»

Bu hadisin altına yazılan izahta, şiirin hayra ve fazilete teşvik eden faydalılarının medih olunup, fuhşa ve kötülüklere hizmet eden zararlılarının zemmolunduklarına dâir, Şuarâ Sûresinin son dört âyetinin tefsirlerinden misaller getirilerek açıklamalar yapılmaktadır.

●

Hazret-i Ömer radiyallahu anh, bir gün Mescid-i Şerife girdiğinde Hassân'ın şiir okumakta olduğunu görerek, ona dik dik bakmış, Hassân radiyallahu anh da ona : «Bu mescidde senden daha hayırlısı hazır olduğu halde ben şiir inşâd ederdim» dedikten sonra, Ebû Hureyre radiyallahu anhe dönüp:

«Allah aşkına söyle, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin (bana) : Hassan! Resûlulah'tan yana (Kureyş kâfirlerine) cevap ver. İlâhi, onu (yani Hassân'ı) Rûhü'l-Kuds (Cibrîl) ile te'yid eyle!, buyurduğunu işittin mi (işitmedin mi)? diye sordu. Ebu Hureyre de «Evet işittim» diye cevap verdi.

Hassân radiyallahu anhin kendisinden rivâyet edilen bir hadîse göre de Resûlullah sallallâhu aleyi vesellem efendimiz ona: **«Onları hicvet (korkma) Cibrîl seninle beraberdir»** buyurmuşlardır.

Yine bu hususta Ümmü'l-Mü'minîn Âişe radiyallahu anhâdan rivâyet olunduğuna göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Hassân için mescidde bir minber kurdurur, Hassân da o minberin üstüne çıkıp kâfirleri hicvederdi.

Burada nakl ettiğimiz hadîsler için de Tecrîd-i Sarîh'in ikinci cildinde bulunan 283 numaralı hadîse ve izâhına bakılmalıdır.

Efendimiz'in Hassân'ı müşrikleri hicv ile vazifelendirmesi ve ona yaptırdığı minber hakkında, dokuzuncu ciltteki 1328 numaralı hadîste daha etraflı bilgi vardır.

●

Tecrîd-i Sarîh'in dördüncü cildindeki 596 numaralı hadîs dahi bu meseleye dairdir. Bu hadîsten ve daha başka rivâyetlerin de zikri ile uzunca yapılmış olan izâhından da anlıyoruz ki, Hazret-i Peygamber, şiirin, İslâmiyet'in tebliğine yarayan, kâfirleri hicv edip kötüleyen, fazilet ve güzellikleri telkin ve tasvir eden şeklini, yasak etmek şöyle dursun, aksine sevmekte ve bâzen hoşlandığı şiirlerden okutarak dinlemektedirler.

Bu izahat sırasında, yazımızın başında zikrettiğimiz ve muhterem vâizin de şiir aleyhine delil olarak kullandığı hadîsin, daha tafsilâtlı bir rivâyetine rastlıyoruz ki meseleye iyice açıklık getirmektedir :

«Resûl-i Ekrem'in zem ve men ettikleri şiir, fuhşu ve kötülüğü ihtivâ eden ve ahlâkı ifsâd eden kısmıdır. Ahmed ibni Hanbel'in Müsned'inde Enes ibni Mâlik radiyallahu anhten rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte : **«Sizden birinizin midesine maddî hayatını zehirleyecek, irin gibi zehirli şeyler doldurması, hâfızasına rûhunu ifsâd edecek şiir doldurmasından hayırlıdır»** buyurmuşlardır.

Yine Tecrîd'in onuncu cildindeki 1542 numaralı hadîsten de, Hazret-i Peygamber'in, tevhid fikrine sahip olan câhiliyet devri şâirlerinin şiirlerini de okutarak dinlemiş olduklarını öğrenmekteyiz.

●

Ka'b bin Züheyr, âteş - zeban bir şâir idi. Resûl-i Ekrem Mekke'den Medine'ye hicret edince, kardeşi Büceyr Medine'ye geldi ve İslâm ile müşerref oldu. Ka'b bunu işitince canı sıkıldı ve biraderine «Niçin babanın dininden döndün?» diye tevbih ve tekdir yollu bir kaside yapıp gönderdi

Resûl-i Ekrem bu kasideyi duyunca gönlü incinerek «Her kim Ka'b bin Züheyr'e rast gelirse öldürsün. Demi hederdir» diye buyurdu. Büceyr de kardeşine nasihatname kılıklı bir manzume yazıp gönderdi ve büyük bir tehlike içinde olduğunu kendisine bildirdi

Ka'b, nasıl muhâtaralı bir halde olduğunu anladı ve pek ziyade telâş eyledi. Hemen Medine'ye gelip Ebu Bekr hazretlerinin yanına vardı. Hazret-i Sıddıyk onu alarak Mescid-i Şerife götürdü ve «Yâ Resûlallah, bir adam bîat edecek» diyerek huzura çıkardı.

Ka'b, Resûl-i Ekrem'in elini tutarak bîat etti ve diz çöküp oturdu. Sonra:

«Ka'b bin Züheyr tâib ve müslim olarak eman dilemek için huzurunuza gelmek ister. Kabul eder misiniz?» diye sordu. Resûl-i Ekrem dahi «Evet» diye cevap verdi.

Bunun üzerine Ka'b kalkarak «Yâ Resûlallah, Ka'b bin Züheyr benim» deyince, Ensar'dan biri kalkıp «Ruhsat ver ya Resûlallah, şunun boynunu vurayım» dedikte, Resûl-i Ekrem «Ondan vaz geç. Zira din-i İslâm'a meyl ile tövbe edip gelmiştir» diye buyurdu.

O zaman Ka'b dahi Resûl-i Ekreme' medhiyye olmak üzere nazm ettiği «Bâned Suâdu» kasidesini okumaya başladı.

Bu medhiyeye **«Kasîde-i Bürde»** denilir. Bürde ise Arapça «hırka» demektir. O şekilde isim verilmesinin sebebi şudur ki:

Ka'b onu okurken, Resûl-i Ekrem, son derece hoşlanarak sırtından hırka şerifesini çıkarıp Ka'b'a giydirdi.

●

Beni Temîm'in ileri gelenleri ve eşrafı, esirlerini kurtarmak için Medine'ye geldiler. En tanınmış edip ve şairlerini de beraber getirmişlerdi. Hazret-i Peygamber'in kapısına gelip bağırdılar:

«Yâ Muhammed, çık seninle şiirler söyleşelim, fahriyeler okuyalım!»

Resûl-i Ekrem çıkıp:

«— Ben şiir söylemek için gönderilmedim, fahriye söylemeye de memur değilim. Fakat siz söyleyiniz bakalım» buyurdu.

(Onlardan biri hutbe okuduktan ve Sâbit bin Kays, Resûl-i Ekrem'in emri ile çıkıp onu mağlup ettikten sonra...)

Sonra yine Temîm'in meşhur şâiri olan Akra' bin Hâbis kalkıp fahriye yolunda bir kaside okudu.

Hazret-i Peygamber ona cevap vermek üzere Hassân bin Sâbit radiyallahu anh hazretlerine emr etti. Hazret-i Hassân dahi din-i İslâm'ın şeref ve şânına dair bilbedâhe bir güzel kaside söyledi.

Akra' bin Hâbis, insaf edip «Bu zâtın hatibi bizim hatibimizden, şâiri de bizim şâirimizden üstündür ve onların sesleri bizim seslerimizin üstündedir» dedi arkadaşlarıyla beraber îmana geldi.

●

İmam Gazâlî hazretleri, **«ihyâu Ulûmi'd Din»** adlı mübârek ve meşhur eserinin birkaç yerinde şiir bahsini ele almış ve dinî durumunu incelemiştir. Beyhakî'nin **«Delâilü'n - Nübüvve»** adlı eserinden kitabına aldığı şu vak'a ne kadar güzeldir :

Hazret-i Âişe diyor ki:

Bir gün Resûl-i Ekrem oturmuş nâlinlerini dikiyor, ben de yün eğiriyordum. Bu sırada Resûl-i Ekrem'in alnından nur topu gibi parlayan terlerin aktığını hayretle gördüm. Bir ara başını bana çevirdi ve : «Ne o şaşırdın kaldın?» dedi. Ben de kendisine: «Ey Allah'ın Resûlü, sana baktım, alnından terlerin aktığını ve terlerinin nur gibi parladığını gördüm. Hatırımdan geçti ki, eğer şâir Ebu Kebîr el-Hüzelî seni görse, söylediği şiire senin daha lâyık olduğunu anlardı» dedim. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem : «Yâ Âişe, Ebû Kebîr el-Huzelî ne dedi?» diye sordu. Ben de: «Şu iki şiiri söyledi» dedim.

(Hazret-i Âişe bahsettiği şiirleri okuyor.)

Ben bunu okur okumaz, Resûl-i Ekrem elindeki işini bırakarak kalktı ve benim alnımdan öptü, sonra da: «Allah seni hayırla mükâfatlandırsın yâ Âişe, sen beni sevindirdiğin gibi ben seni sevindiremedim» buyurdu.

●

İleri gelen ashâb içinde şâirler vardır. Peygamber Efendimiz şiir okutmakta ve hoşlanarak dinlemektedir. Şâirler şiirle cihâd etmektedirler. İslâm âlimlerinin çoğu şiirle meşgul olmuş, hatta bir kısmı birer «divan» teşkil edecek kadar çok şiir söylemişlerdir. «Mesnevî»nin tamamı şiirdir. Yunus'tan bize kalan yalnız şiirleridir. Hemen bütün tarikat büyükleri şiirler ve ilâhiler söylemişlerdir. Müslüman hükümdarların ve Osmanlı sultanlarının çoğu şiirle meşgul olmuşlar bir kısmı «divan»lar tertip etmişlerdir.

Bütün bunlar olmuş bitmişken ve bilinip dururken, hiç istisnâ tanımadan şiir aleyhinde bulunmak, haddi aşmak ve edebi kırmak olmaz mı? Efendimiz'den başlıyarak, o yüce zatların hepsi, neyin haram ve kötü olduğunu sayın vâizden mi öğreneceksiler!

Muhterem efendiler! Herşey söylenmiş ve yazılmış din kurulup bitmiştir. Ufak tefek şeylerde sofuluk taslayıp yoldan çıkmayalım. Bu din hayat ve itidâl dinidir. Kendi darlık ve kuruluğumuzu, İslâmiyet'e yamayıp da mileti dinden soğutmayalım. Ve unutmayalım ki : Herşeyi bilmeye mecbur değiliz, ama yalnız bildiğimiz şeyleri söylemeye mecburuz, vesselâm.

●

«DÜŞÜNDÜRÜCÜ NOTLAR»A EK

Pek muhterem edîbe Münevver Ayaşlı Hanımefendi, geçen sayıda çıkan «Düşündürücü Notlar» adlı yazımızı okumuşlar. Bizzat şâhidi oldukları birkaç hususa dâir mâlûmat lûtf ettiler. Teşekkür ederek, kendilerinden naklen, buraya kayd ediyorum:

Edip Servet'in Mekke'ye gitmesi zannederim «Birinci İslâm kongresi» için olmalıdır. Edip Servet, silindir şapka ve frak ile gitti. Döndükten sonra, şöyle bir tekerleme tutturmuştu:

«— Acaba Ankara mı Kâbe yoksa Mekke'deki Kâbe mi Kâbe?.. Ben Ankara'dan Kâbe'ye gittim herkes e-

limi öptü. Halbuki şimdi Kâbe'den geliyorum, kimse elimi öpmüyor...»

Bunu epeyi bir zaman orada burada söyleyip dolaştı. Nihâyet birisi şöyle dedi :

«— Orada senin elini öpenler, ne mal olduğunu bilmiyorlardı da ondan öptüler. Halbuki burada herkes senin ne mal olduğunu biliyor...»

Bu cevabı kimin verdiğini hatırlıyamıyorum. Fakat ondan sonra, Edip Servet bir daha bu bahsi açmadı.

***

Yine Münevver Ayaşlı Hanımefendi'nin lûtf ettiği mâlûmattan :

Şükrü Kaya ile Nâzım Poroy'u veliahd Yusuf İzzeddin Efendi'nin Paris'te okuttuğunu duymamıştım. Pek tahmin de etmiyorum. Çünkü münasebetleri yoktu ve İzzeddin Efendi içine kapanık bir zat idi. Fakat yine de vâki olmuş bulunabilir ve bu ikisi bir Osmanlı şehzadesine borçlu olduklarını saklamak için o bahsi açmamış olabilirler.

Nâzım Poroy, Selânikli'dir, fakat Türktür. Çocukluğu ve gençliği sırasında Dönmelerle çok yakın dostluk kurmuştur. Kendisinin ağzından, İstanbul Hukuk Fakültesine devam ederken, Sirkeci'de bir Rum kadınının pansiyonunda kaldığını dinlemiştim. Bu pansiyonda, Muvaffak Menemencioğlu ile beraber kalmakta imişler. Muvaffak Bey, Pansiyoncu Rumun kızı Mari (veya Katrin) ile evlenmiş.

Şimdiki Londra büyükelçimiz Turgut Menemencioğlu, işte o Rum hanımın oğlu oluyor demektir.

***

Geçen haftaki yazıda ayrıca bir açıklama ve bir tashih yapmak gerekiyor :

Neyzen Tevfik'in kıt'asında geçen «Kahkaha», Hazret-i Ali'nin oğlu Ebu Hanefiye'nin Kan Kalesi cenginde savaştığı kale kumandanının adıdır.

«Günah» karşılığı olan «sevap», sin ile değil «se» harfi ile yazılır.

İSTEME ADRESİ :

1) **SEBİL Yayınevi**
P.K. : 808 Sirkeci - İST.

2) **Deryâ Dağıtım**
Bâbıâli Caddesi Nu: 52/1
Cağaloğlu - İST.

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

En büyük düşman nefs

Bir müslüman için İslâmiyet'i en umûmî hatları ile bilmek ilk şartdır. Aksi halde sapık yollara girdiği halde kendisini müslüman zannetmesi; ve dîn diye bağlandığı nice yanlışları İslâmiyet olarak müdâfaa etmesi dâima mümkindir. Ve hele bilhassa Türkiye gibi İslâmî hürriyetlerin alabildiği kadar tahdîd ve tazyîk gördüğü bir vasatda... Ve hele hele, materyalist ve lâik bir rejimin, ihdâs etdiği bir takım resmî dâirelerle vahy nizamı olan bir dînî avuçlarında tutup; onu hâkimiyyetine aldığı bir vasatda...

Bu anlatdıklarımız muhayyel bir takım tehlikeler değil, akl-ı selîm sâhibi olmak şartıyla herkesin gözü önündeki vâkıalardır. Hâl böyle olunca artık bizim için bu vâkıa önünde vrilecek en baş ve birinci hüküm, *mutlak bir istibdâd* olacakdır. Çünki bir müslüman için hayâtının her zaman ve mekânında hissedilip yaşanması şart olan bir tek nizâm, îmân etdiği dîninden başkası da aslâ değildir. İşte buna imkân vermiyen ne olursa, o müslümanın tepesinde en büyük müstebit, en mütehakkim patron, ve en şedîd hürriyet gaasıbı bilinmek lâzımdır. Acaba bu ne olabilir?. Yani müslüman için hayatının her zaman ve mekânında hissedilip yaşanması şartını taşıyan nizâma hürriyet vermeyen, onu tahdîd eden, onun tepesinde hakimiyyet kuran ne olabilir?. Bu, evvelâ hiç unutulmaması iktizâ eder ki, müslümanın iki omuzları arasında yerleşmiş olan nefsidir. Müslümanlar için nefslerinin en büyük ve sinsi düşman olduğunu, bihakkın idrâk edebilenimiz cidden azdır. En büyük ve tehlikeli düşmanın dış düşman değil; ve fakat iç düşman olduğu elbetde inkâr edilemiyecekdir. Çünki dış düşmanın, karşımızda ve bilinen bir hüviyetle durduğu ortadadır. Ama içimizde olan için, bu kolaylık yokdur. Bu itibarladır ki, Şerîatımızda en umûmî kâidelerden biri de, münâfığın kâfirden eşed olduğu şeklindedir.

Çünki münâfık, düşman olduğu halde dost görünme imkânını elde tutandır. Ama kâfir, bu imkândan mahrum... Kâfir için tek şık, onun bilinen bir düşman olduğu; veya düşmanlığı bilinen oluşudur.

İşte nefs de münâfığa benzer. İçimizdedir, düşmanlığını açıkça gösterici bir hüviyetle karşımıza geçmez... Bu i'tibarladır ki, bugünün müslümanları olarak eğer muvaffak olmak istiyorsak, düşmanı hep dışımızda arama kolaylığı ve rahatlığından behemahal vazgeçmek zorundayız. Yüzünü, hep sakladığı veya nice makyaj malzemeleriyle hep perdelediği için görüp yakalamak, takib ve kovalama cehdi istiyen nefs, bunun için yakasını hemen dâimâ elimizden sıyırabilmemelidir. En büyük düşmanın ve tehlikenin ne olduğu noktasında, değişmez, köklü, prensip çapında bir bilgi ve uyanıklık sâhibi olmanın zamanıdır. Bilgi ise, kendi kendisinden ibâret kaldığı zaman değil; kendisi istikâmetinde fiili ortaya koyduğu zaman kıymet kazanmış olacaklardır.

Bugüne kadar düşmanı hemen dâimâ dışımızda aradığımız içindir ki, nefs denilen düşman meydanı boş bulmuş ve bizi asırlardır perîşan etmişdir. *İslâm'dan ayrıldığımız için bu hallere düşdük* derken, işte bunu bir başka türlü ifâde etmiş oluyoruz.

Nefs...

En büyük düşman...

Müslümanlar birlik ve beraberlik hâlinde mi değiller, hiç çekinmeden hükmü yapıştırınız: Demek ki nefsin hâkimiyyeti var...

Gıybet, dedikodu ve boş lâf salgını mı var, korkmayınız, orada nefs, karargâh kurmuşdur.

Şahsiyet mi güme gitmiş, dış düşman mı azıp kudurmuş, biliniz ki nefs dizginleri eline geçirmişdir.

Dış düşman, nefs hakimiyyet kurmadıkça baş kaldıramaz. Tarih, bunun en bâriz isbât vesîkalarıyla dopdoludur. Saraylara ne zaman ki Şerîata ittiba yerine nefse ittiba, yani fırıldakçılık, kadın parmağı, rahat sevgisi, rüşvet, iltimas soyundan düşmanlar girmişse, bu millet o kadar zillet ve meskenete düşmüşdür.

O halde, müslümanlar olarak her zaman ve mekânda yaşamak mecbûriyetinde olduğumuz mukaddes ve muazzez nizamımıza hürriyet verilmesini, yani bu nizamın bizim elimizde yaşanır olmasını ihlâs ve samimiyetle arzu ediyorsak, herşeyden evvel düşmanımızı iyi tanımak zorunda bulunuyoruz. Bu düşmanın ise iç ve dış düşman olarak ele alınması; ve içimizdeki düşmanın ise nefs dediğimiz ve en büyük düşman olduğunun bilinmesi icab etmektedir.

Muvaffak olmak için ise bugün, aynı anda hem nefs ve hem de dış düşmanlarla mücâdele şarti vardır...

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selahaddin EŞ

163'ün pençesinde cezâevinde 24'üncü hafta

Anıt-Kabir Ankarası'nın Ehramlar Kahiresiyle muâşakası

S. Muradbeyli

TÜRKİYE Dışişleri Bakanı Çağlayangil geçen hafta İsviçre'nin başşehri Bern'de ısrarla bekleyip, Sedat'ın İsrail seyahatinin başlamasından sonra alel-acele tertip olunan Mısır ziyareti için, **«Sedat'ı protesto maksadiyle istifa eden Mısır Dışbakanı İsmail Fehmi»**'nin yerine gelen Budrus Galî'den de yeni bir dâvet çıkmasını temin etti. Ve sonra, uçtu Kahire'ye Çağlayangil cenapları..

Mısır jeopolitik ve stratejik bakımdan muhakkak ki, Türkiye kadar hassas bir mevki işgal eden bir devlettir. Asırlarca İslâm kültür ve medeniyetine olduğu kadar dünya siyâsetine de büyük tesirler icra etmiş ve Türkiye'yle kaynaşmış bir şekilde bulunan bu ülkenin bugün Türkiye ile bir **nüfuz yarışına,** ve Orta-Doğu'da liderlik rekabetine girişmesi bir zarûretin neticesi değil; İslâm dünyasının birbirine düşürüp, onun sahip olduğu enerjiyi iç sürtünmelerde harcayan **avare kasnaklar** halinde kalmasını hedef alan İslâm - dışı güçlerin entrikalarının bir mahsulü olduğu bir gerçektir. Binaenaleyh, Çağlayangil'in Mısır'ı otuz yıldan fazla bir zamandan beri ilk ziyaret eden bir Türk Dışbakanı olarak, Kahire'ye gitmesi **«hâdise»** çapında bir müsbet gelişme olarak değerlendirilebilirdi. Bu açıdan bakıldığında, hattâ, **«Çağlayangil'in Mısır ziyaretinin resmî değil, ancak hususî ve turistik bir ziyaret olabileceğini»** ilân eden Millî Selâmet Partisinin karşı çıkışı da haksız bir tasarruf olarak gözükebilir. Tabiatiyle, meseleyi bu perspektiften değerlendirmeye devam edecek olursak, Çağlayangil'in Kahire'de, Nil kenarındaki lüks otelde istirahat buyururken kendisine Millî Selâmet hareketinin Hükûmet içindeki bu tavrının haber verilmesi üzerine; **yapmış olduğu büyük devlet hizmetini** (!) inkıtaya uğratan bu karar karşısında, telefonda ancak **«yazık, çok yazık!..»** diye eseflenmesini de tabiî karşılıyabilirsiniz. Bu arada AP ve MHP'lilerin el ve ağız birliği ederek **«Cumhuriyet tarihinde böyle bir skandal görülmüş müdür? Bir Devlet adamının, hassaten bir Dışişleri Bakanının seyahatinin resmî olmadığının açıklanması görülmüş, işitilmiş şeylerden midir?»** şeklindeki edâlarına da hak verebilirsiniz!

Tabiî, demagojiye pabuç bırakmaya müheyyâ iseniz!.. Tabiî, o AP ve MHP'lilerin hâfızalarının, değil bir Dışişleri Bakanının resmî seyahatini; 1974 sonbaharında, MSP'nin zamanın Başbakanı Ecevit'in İskandinav ülkelerine yapacağı resmî ziyareti dahi **«bu ziyaretin, ancak CHP Genel Başkanı'nın hususi bir ziyareti olacağı»** şeklindeki bir açıklamayla önleyebilmesini avuçları patlayıncaya kadar alkışlamalarını bugün unutmuş gözükmelerini de mâzur görebilirsiniz...

Gelelim Çağlayangil'in Mısır ziyaretine...

Çağlayangil cenapları gerçekten de istiklâl sahibi bir devletin dışsiyâsetine yaraşan, haysiyetli bir davranış içinde hareket ederek mi Mısır'ı ziyarete gitmiştir; yoksa, 1965'lerden bu yana Türk dışsiyâsetinin anahtarlarını elinde bulunduran bir kişi olarak, Türkiye'yi yine Amerika'nın emrine amâde bir duruma mı düşürmek istemiştir?

Çağlayangil'in 12 Mart askerî operasyonunu değerlendirmek bâbında 1975 başlarında bir gazeteye verdiği mülâkatta Türkiye'nin **«Tahran - Tel - aviv ve Ankara arasında teşekkül etmiş bir üçgenin içinde olduğunu ve bu üçgen uçurtmanın iplerinin de Vaşington'da, CİA'in elinde bulunduğunu»** ap-açık ifade etmesinden bu yana neler değişmiştir ki? İran Gizli Servisi SAVAK, Türk Gizli Servisi MİT ve İsrail Gizli Servisi daima birbirlerinden haber almakta ve bütün haberleri de Amerikan Gizli Servisi, CİA'in kriterlerine göre değerlendirmekte değil midirler ki halâ; biz de Çağlayangil'i apar - topar Kahireye iten gizli saiki keşfetmeye çalışmıyalım!...

Öyleyse, Türk Hariciye Vekilinin Mısır'ı ziyaret etmesinde beynelmilel bir entrikanın bir bölümünü tesbit etmek basiretini niçin göstermiyelim?

Biz, Türkiye ile Mısır arasında dostane münasebetler tesisini herkesten çok isteriz. İki ülkenin müslüman halkı arasına lâik ve Batı piyonu idareciler tarafından çekilen demirperdeyi yıkmak herkesten çok müslümanlar isterler. Ama, bu demek değildir ki Türkiye, Amerikan ve sair super-güçler adına Mısır'da sahte dostluk numaralarını sergilemeye kalkışsın!.. İşte bu bağışlanamaz. Gönül isterdi ki, Türkiye Mısır'da figüranlığa yeltenmesin!.. Ama, bu temin edilememiştir ve bunun için de Türkiye'deki islâmî hareket kendi üzerine düşen vazifeyi yerine getirmiş; oyunu bozup, gerek Türkiye, gerekse Mısır müslümanlarının dikkatini bu oyuna çekmeye çalışmıştır.

Zira, Türk Dışişleri Bakanının bu ziyaretini Türkiye ve Mısır kendi insiyatifleriyle tertib etmemiştir! Sedat'ı İsrail'e gönderen Birleşik Amerika Başkanı Carter, müttefiklerinden Sedat'ın yalnız bırakılmamasını, desteklenmesini istemiş ve bu çağrıya ilk karşılığı da kendisine üç yıldır düşmanca bir ambargo tatbik ettiği müttefiki ve dostu olan (!) Türkiye'den almıştır.

Türkiye yalnız Mısırla değil halkı müslüman olan bütün devletlerle de iyi münasebetler kurmak zorundadır. Hiçbirisini diğerine tercih edemez. Halbuki şu anda Mısır, Sedat'ın İsrail'e yaptığı ve Amerikan plânlaması açık olsa da, bazı faydalarının da olduğu düşünülebilecek bir ziyareti diğer Orta - Doğu ülkeleri henüz hazmedemedikleri için şiddetle suçlanırken; Türkiye'nin, M. Kemal'in Mısır elçisinin başındaki fes'i fırlatıp atması şeklindeki diplomatik skandaldan bu yana arası açık bulunan Mısır'ın yanında yine İsrail lehine yer alması diğer Orta - Doğu ülkelerine nanik yapmasından başka bir mânaya gelmemektedir. Esasen Türkiye'nin bugünkü dışsiyasetini elinde bulunduran zihniyetten bundan başka bir tavır da beklenemez.

Alınız size ispatı : Kurban Bayramında çıkan **Bayram** gazetesine bir mülâkat veren Çağlayangil, Batı'ya ne denli uşakruhluluk içinde bağlı bir Hariciye'nin başında bulunduğunu en can alıcı itiraflarıyla şöyle ilân etmektedir : **«TÜRKİYE'nin BATI'ya YÖNELİK SİYASETİ TARİHİNİN, COĞRAFYASININ ve büyük lideri Atatürk'ün MİRASI OLAN BİR SİYASETTİR. Bunun değişmesi için çok önemli sebepler lâzım.. Ben diyorum ki, TÜRKİYE'nin gerek İHTİYARIYLA, gerek RIZASIYLA, gerekse HİSSÎ SEBEPLERLE BATI'dan İLİŞKİSİNİ KESEBİLECEĞİNE İNANMIYORUM!** (...) **Yani, benden** «DÜNYA YIKILIR, TÜRKİYE YENİ YERİNİ BULUR» **falan gibi bir cevap beklemeyiniz. Benim öyle geniş hayalli cevaplar vermeye ne TAKATİM, ne de NİYETİM var! Türkiye siyasetini çizmiştir!»**

Evet, işte bu sözler kesin bir **levanten**liğin, dışgüçlere uşaklığın, piyonluğun, figüranlığın ilânından, itirafından başka bir şey değildir ve İslâm - dışı dünya, İslâm ülkelerini birbirine düşürmek için şimdi de son elli yıldır çeşitli sebeplerle devamlı düşman olmuş iki ülkeyi diğer Orta - Doğu ülkelerinin rağmına Batı'nın menfaati için birbirine yaklaştırmak suretiyle yeni tertiplere cüret etmektedir.

1940'larda İsmet İnönü **«Türkiye'nin iç ve dışsiyaseti Ankara'nın açık, temiz ve berrak havası kadar berraktır»** diyordu. Bu söze **nazîre** olarak denilebilir ki, bugün havası, dünyanın en zehirli başkenti olan Ankara'nın dışsiyaseti de karanlık ve kirli bir manzara göstermekte, İsrail'in ve Batı'nın menfaatlerini daima ön plânda tutmaktadır. Bu yüzden İslâm ülkeleri arasındaki bir sürtüşmeye bu zamana kadar Batı nam ve hesabına seyirci kalmış bir Türkiye'nin bugün de güya dostluk gereğiymişcesine bir sahte alâkayla müdahil olmasındaki Amerikan oyununu bozan Millî Selâmet Partisini alkışlamak, bize göre bir vecibe ve belki, islâmî bir hassasiyettir de..

Tekrar edelim ki, biz Türkiye ile Mısır arasında İslâm kardeşliğine dayanan bir dostluğun teessüsünü en fazla arzuluyanlardan birisiyiz ama böyle bir **zevahir**le, müslüman kitlelerin arasına yeni fitneler sokulmasına Türkiye'nin alet kılınmasına seyirci kalmamız düşünülemez. Türkiye gerçekten istiklâl sahibi bir ülke ise; İslâm dışı beynelmilel güçlerin çengelinde oynamaktan kendisini kurtarmak, **«yurtta sulh, cihanda sulh»** şeklindeki yalama olmuş lâfların elli yıllık maziden bugüne getirdiği bütün mezellet ve meskeneti reddedip, müslüman milletimizin fikriyat ve hissiyatını temel alan diplomasi insiyatifiyle kendisine yeni bir yol seçmek zorundadır. Aksi halde, Carter'in çağrısına ilk icabet eden devlet olmak seviyesizliğini sergilemekle, İsrail üzerindeki Amerikan şemsiyesinin bir numaralı tutucusu durumuna düşmekten kurtulamaz.

GARB'IN YENİ EL-EZHER'E SON VAHY'I(!)

5

Cenab-ı Hak *Şeyh Muhammed Abduh*'un taksîratını afv - etsin, El - ezheri terakkî ettirmek gayretiyle kıyâm ettiği zaman, kudamâ (eskiler) mevkiindeki ulemâ' aleyhinde harb açmış ve müslümanları, bâhusûs münevver gençleri, onların etrafından uzaklaştırmıştı... O kadar ki, açılan bu harb o zevatın helâki ile, yâhud alel - ekal (en az) düştükleri ölüm derecesinde müdhiş bir nisyanla netîcelenmişti. Şeyh'in meydana getirdiği terakkî eseri olarak *Dr. Zeki Mübârek*, «*Er - risâle*» nin 572 Numaralı nüshasında: «Râyet-i İslâm-ı, (İslâm'ın bayrağını) cehele elinden çekip aldık. (Ulemâ-yı dîni kasdediyor.) Artık usulü dînin şerhinde bizim kalemlerimiz mercî olacak..» demektedir.

Evvelce merhale-i hedmini (yıkılış merhalesini) naklettiğimiz *Şeyh Muhammed Abduh*'un hareketinin meydan verdiği ahval bununla kalmadı. Bir kaç sene evvel müterakkî «*El - ezher*» kürsüsü (yani yüksek kısım) üzerinde *Ferid Vecdi Bey* zuhûr ile *Şeyh Abduh*'un öldürmüş olduğu ulemâ'nın ilmine karşı harb i'lân etti. Müdîri ve Sermuharriri (başyazarı) bulunduğu «*El - ezher*» Mecmûasının on ikinci cildinin dokuzuncu cüz'ünde de: «Eğer arz üzerinde mizacı, kendisinde ilm-i kelâm zuhûruna müsâid olmayacak bir dîn varsa, o da İslâmiyettir...» dedi.

Ulema-yı dîni ve dînin mesnedi mesâbesindeki ilimlerini öldürmek üzerine terettüp edecek netice-i tabîiyye, bizzat dînin ölümünden ibâret olacaktı. Nitekim, *Ferid Vecdi Bey* mârifetiyle o da oldu. Mumâileyh yazdığı makalelerde buna dâir ne kadar kara habercilik yapmış ve eskiden kaleme aldığı «*İlhad-ın Edyan-a Galabesi*» ünvanlı makalesiinde bervechi âtî neler söylememişti:

«Zaman tekaddüm etti, hükûmetler rical-i dîn tehakkümünden kurtuldular. Dînin elindeki silâh artık iknâ kuvvetinden ibâret kaldı. Bu esnâda ilim mechûlâtı keşff ve âlâmı (elemleri) tahfif ile san'atta terakkî, âlât ve edevâtta ihtirâlar vücûda getirerek beşeriyetin seviyesini yükseltmeğe müeddî olacak teceddüde sa'y eyliyordu. Halk, bu hurr-ü hayat dahilinde ve ulûm-ü maddiye saltanatı sâyesinde nâil oldukları hal ve vaziyet ile, i'tikad muhâfızlarına tâbi ve münkaad oldukları günlerdeki hal ve vaz'iyetleri arasında büyük fark gördüler. İlhad da, halk'da hasıl olan bu yeni şuurdan istifade fırsatını kaçırmadı. Dîne karşı hücumlarını artırdı ve nihayet pek şenî' bir şekil alan cür'etkârlıkları ile dini tamamen mahvetmek derecelerine kadar vardı...»

İki hafta evvel de «Er - risâle» nin 202 numaralı nüshasında «*Din, Şübhelerin Müsâdeme-Sahasında*» ünvanlı bir baş makale neşr ederek zikri geçen kara haberi tekrar etti durdu:

Din ilk asırlarda insaniyetin tabiî meyli sâyesinde muhafaza-i mevcûdiyet etti. Tarih öncesi devirlere kadar taharriyatta bulunan ulema, bütün beşeriyet tarihinden dînden mücerred (dinsiz) bir tâifeye rast gelemediler.

«İnsan kendini ihata eden bu âleme şöyle bir nazar atfedip nefsinde kıyas ve istidlâl melekesi de hasıl olunca, dinini aklı ile de te'yide koyuldu.

«Mebhas-ı tekvin vüs'at peyda ile, akl-ı beşer kuvvet ve kaanun âleminde vukua gelen keşfiyat-ı tabiiye te'siri altında, maddî bahisler icrası câzibesine kapılıp derdest olduğu düstur - u ilmiyi de vaz'edince [1] bu sa'yin âsarı (eserleri) maarifin terâkkisinde, delili yalnız nazar-ı aklîden ibâret olan hatalardan ictinabda görüldü. Artık mantık'ın insan üzrinde hakimiyeti kalmamıştı. Dîn de, mevcud-ı mahsûs (hissedilen) halinde bir delile mâlik olmak şartı ile bekaa bulabilecekti. Onsekiz ve Ondokuzuncu asırlar Uleması ise, din devrinin munkarız olduğunu, Arz üzerinde bekâsı, âmiyâne safdillik'in devamına menut (bağlı) kaldığını, ilim halk üzerinde neşr-i enyar (nurlar) edince sâbit, bir esas üzerine dayanmayan etmeyen her şey gibi dinin de zeval bulup gideceğini beyan ettiler.

«İşte bu karar üzere ilim âleminde yakın zamana kadar icmâ' hasıl olmuştu. Şu halde ahd-i hazırda îman îcadı hususunda akıl kifayet eder mi?...

«İsbat ettiği kazayâ, İlm-i tekvin'in tecrübe kaanunlarına istinad etmek şartı ile kifâyet edebilir. Âlem ve maddenin neş'eti (doğuşu) gibi henüz ilim nazarında halledilmemiş olan mesâili, müsellemattan addeyleyen itikadcıların mûtemedi olan akla gelince: ...İlim., mezkûr müsellemata binaen i'tikadcıların ikrar ettiklerini ilim, nazar-ı itibare almaya şayan bulmaz.[2]

---

1 — Makalelerinde tekrar edip durduğu «Düstûr-u ilmî»den maksadı hâsseden biri ile mahsus olmayan delâile müstenid mâkuulâta itibar olunmaz, kavlinden ibârettir.

2 — «El - ezher» mecmuası Başmuharriri, Din aleyhinde harekete getirdiği şübheler müsâdematında (çarpışmasında) Cenab-ı Hakkın yalnız var olduğuna ve zat-ı châdinden başka bir şey bulunmadığı bir ânda bu âlemi yoktan var eylediğine kaail olan edyanı (dinleri) inkâr eyleyenlerin mütemessik bulundukları akvale (sözlere) mütemessik oluyor ki; mezkûr münkirler : âlem kadîm ve maddesi de gayri kaabil-i halk ve îcaddır, derler, «El-ezher» Baş Muharriri bu söze, hattâ din aleyhinde şübhe uyandırmakta itimad-gerdesi olan ilm-i, maddenin ademi mümtenî (imkânsız) kıdemi değil, vücûdu bile olmadığını keşfettikten sonra da kıymet veriyor. Bütün ilim dâvacıları da bugüna kadar kıymet verir ve öyle söylerlerdi. Bu kitapta hudûs-ü âlem hakkında vaz'ettiğimiz fasl-ı mahsus ileride gelecektir.

LÜGATÇE

MÜŞTAK : İstiyak duyan, susamış ve arzulu olan
ESMÂ : İsimler (esmâ-yı ilâhiye) : Cenab-ı Hakk'ın güzel isimler.
MEŞHER : Teşhir yeri, sergi
BEDÎ : Güzel
DEDİİYYAT : Güzellikler, estetik ilmi
LEDÜNNÎ : Ledünne, bâtına, içyüze âid
LEDÜNNİYÂT : Bir şeyin bâtınına, iç yüzüne âid hususlar.
TAHASSÜS : Hissediş, hisleniş
CİDAR : Yüz, satıh
MECLÛBİYYET : Celbolma, celbolmuşluk

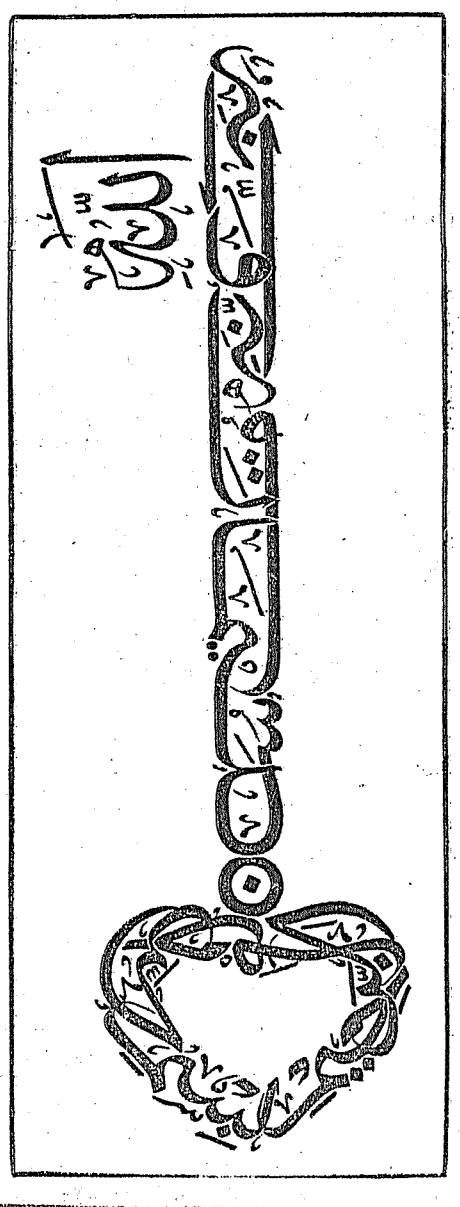

Piyasaya arzedildi

Gazetemiz Sebil tarafından abonelerine gönderilen ve büyük alâka ile karşılanan Hattat Yusuf Ergün tarafından anahtar şeklinde meşkedilen besmele tablosu, bilindiği gibi çok renkli ofset baskı tekniği ile hazırlanmış nefis bir eserdir. Beheri 7,5 liradan piyasaya arz edilmiştir. Toptan fiyatı 5 Liradır.
Sebil Yayınevi PK. 808 ISTANBUL adresinden temin edilebilir.

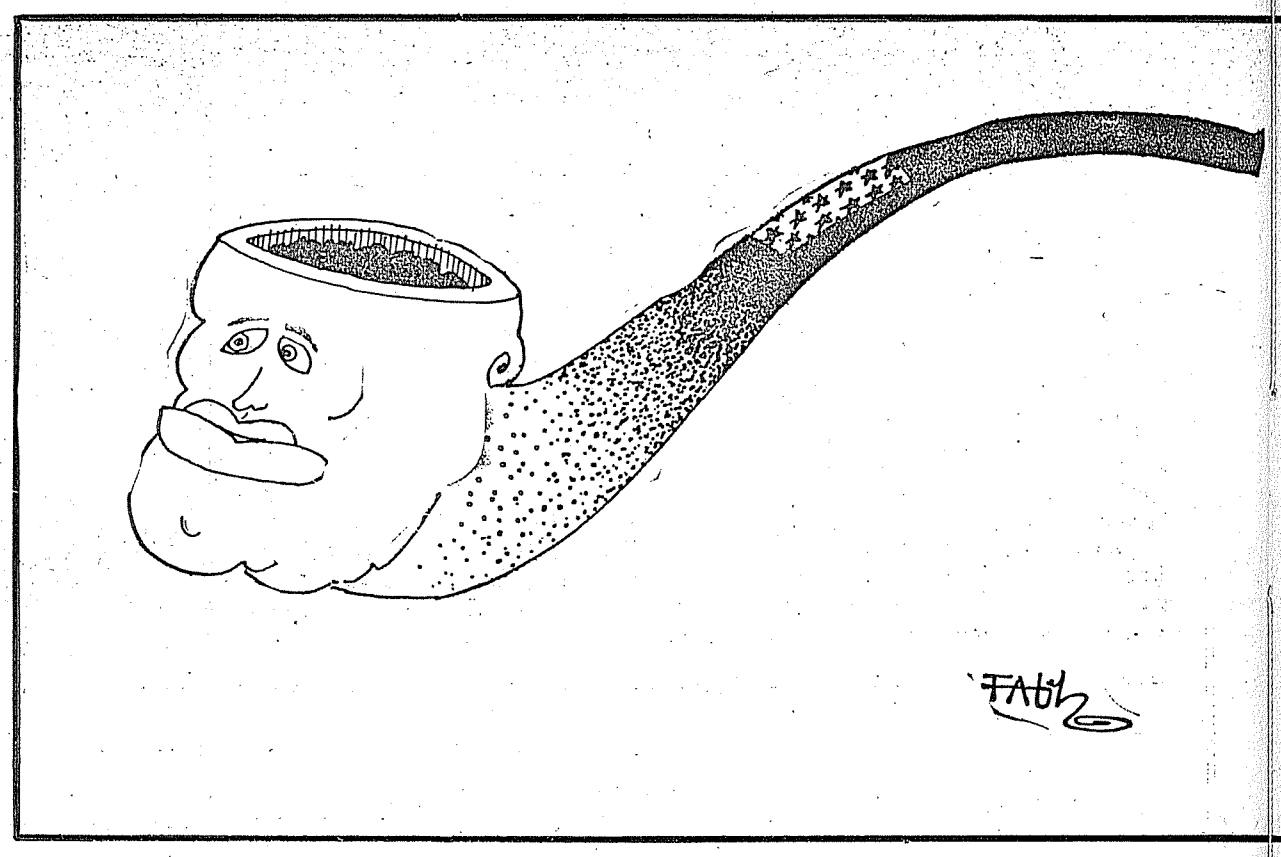

Kıptî Enver Sedat köşkünde....

YAHUDİNİN HİZMETİNDE...

Çağlayangil'in Mısır'a yaptığı seyahat aksülâmellere sebeb oldu..

Yahudiler Filistin'den kovuldukları Milâdî 70 yılından itibaren dünya'nın dört bucağına dağılmış ve gittikleri her yerde **«vatansız, serseri, süflî işlerle uğraşan aşağılık insanları»** olarak kabûl edilmişlerdi. Büyük şehirlerin ancak **«teneke mahallesi»** tâbir edilen kenar köşe semtlerinde oturabilir ve eskicilik gibi kimsenin iltifat etmediği mesleklerde çalışabilirlerdi.

İntikamcı ve istismarcı bir karaktere sâhib olan yahudiler, bu durumu değiştirmek için asırlarca çalıştılar. Nihâyet 19. Asır'da Avrupa'nın bütün nüfuzlu devletlerinde iktisâdî ve hattâ siyâsî mahfellere hâkim bir duruma gelebildiler. Buna muvâzi olarak da kendilerinde Filistin'i tekrar ele geçirerek bir vatan yapma fikirleri uyanmaya başladı. Bunu tek başlarına yapamayacakları için en fazla hâkim oldukları İngiltere'yi kullanma yoluna döküldüler. İngilizler'e «Osmanlı Devleti ile mücâdele et de, Filistin'i O'nun pençesinden (!) kurtarıp bana ver!..» diyemeyeceklerine göre, onları bu neticeye götürecek bir sebep bulmaları gerekiyordu. Bunda güçlük çekmediler. **«Musul petrolleri»** ve **«Hindistan Yolu»**nun emniyeti mülâhazalarıyla bir Türk - İngiliz çatışmasını gerçekleştirmeye muvaffak oldular. I. Cihan Harbi'nin belli başlı sebeplerinden biri de budur. Osmanlı Devleti yıkılmalı, Ortadoğu'da küçük küçük devletçikler kurulmalıydı ki; yahudinin, kendi dişine göre ola bu devletlerle mücâdelesi kaabil olsun.

Bu netice için evveliyetle Arap Âlemi'nin bizden ayrılması gerekiyordu. Bunu temin için de, bir üs olarak Mısır seçilmişti. Mısır münevverlerini Osmanlı aleyhtarlığına imâle eden İngilizler, ortaya bir **«Great Egyption»** yâni **«Büyük Mısır»** dâvası attılar. Bununla Araplar arasında en müsâid gördükleri Mısır'ı Türkiye'nin yerine yâni Arabların liderliği makamına geçirmek dâvasını ortaya koyuyorlardı.

Bu zahiri hedefe göre yaptıkları propaganda yüzündendir ki; Mısır, İslâm Dünyâsın'da kendisini Türkiyeye rakip ve bu dünyanın liderliğine namzed görmeye başlamıştır. Bunun neticesi, Mısır'ın siyâsetinin dâima **«Türkiye'ye karşı»** bir üslûb içinde yürütülmesi olmuştur.

Cihan siyonizmi bir taraftan Türkiye'yi Cezâyir misâlinde olduğu gibi, her defasında Arab dâvalarına cephe almaya sevkederken, diğer taraftan da Mısır'ı Türkiye'ye karşı kullanmakta muvaffak olmuştur. Mısır'ın ötedenberi Makariyos'u desteklemesinin sebebi, işte bu eski İngiliz propaganda ve siyâsetinin bu ülkedeki bakiye tesirlerinin icabıdır.

Şimdi ise, cihan siyonizminin bu her iki ülkeyi de, bir kere daha aynı tarzda harekete sevkettiği görülmektedir. Türkiye kendisine dost olması imkânsız bulunan Mısır'ı Yahudiler'e karşı vâki yaklaşmasında desteklemeye zorlanarak binbir güçlükle kurulan Türk Arap dostluklarını yıkmaya sebep olabilecek bir hareket içine sokmuştur.

Gerçekten

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın **«Filistin'e ihânet ve İsrail'i meşrûlaştırmak»** olarak kabul edilen geçtiğimiz haftaki İsrail gezisinden hemen sonra, Hariciye Vekili AP'li İhsan Sabri Çağlayangil'in Mısır'ı ziyâreti, vatandaşlarımız arasında en az Sedat'ın İsrail'i ziyareti kadar teessüre vesile oldu. Hükûmet ortakları arasında da çeşitli anlaşmazlıklara sebep olan Çağlayangil'in bu seyahati Türkeş tarafından **«bir çuval incirin berbat olması ve şu sıralarda Mısır'ı ziyâretin bir mânâsının bulunmadığı»** şeklinde bir aksülâmele uğradı. Esâsen daha önce MSP kanadı da bu geziyi **«diplomatik bir gaf ve zamansız ve mes'ûliyetsiz husûsî bir gezi»** olarak ifâde ederek **«bu gezi neticesinde Mısırla yapılacak anlaşmaların Türkiye'yi bağlamayacağını»** ileri sürmüştü.

Türk Hariciyesinin şaşkınlık ve yanlışlarından sonra, MSP'nin aşırı gayretleri neticesinde müslüman devletlerle sağlanmaya çalışılan yakınlaşma ve yardımlaşmaların devam ettiği, hatta Türkeş'in Libya'yı, Erbakan'ın Irak'ı ziyâret ederek bir takım iktisâdî andlaşmalar yaptığı şu günlerde, Çağlayangil'in bir kısım Arap Devletleri tarafından **«Ortadoğu hâini»** olarak ilân edilen Enver Sedât'ı ziyâret etmesi, iktisâdî andlaşmalar yaptığımız Arap ülkeleriyle Türkiye arasına tekrar bir kırgınlığın girmesine vesile olacağı muhakkaktır.

Nitekim siyâsî çevrelerde **mahzurlu ve zamansız»** bulunan ve halkımız tarafından derin bir teessürle karşılanan Çağlayangil'in Mısır'a yaptığı bu seyahatı protesto maksadıyla, geçtiğimiz hafta Ankara'da MSP ve MTTB gençleri bir yürüyüş yaparak Çağlayangil'in resmini yaktılar. Bu protesto neticesinden gençlerin on kadarının tevkif edilerek nezârete atılması, vatandaşlarımızın ikinci bir defa daha üzüntülerine vesile oldu. Ne yapalım, Sedat'la Çağlayangil'in her ikisinin âmir ve efendisinin ayni olduğunu kavramamakta inâd ve ısrar edenler utansınlar!..

Fuhşu resmîleşti

İngiltere'de Yü

Kararı veren İngiliz Mahkemesi'nin Başkanı Yargıç Lord Denning

Metresl kadınl hakları

Avrupa Medeniyeti'nin -kaydettiği maddî terakkiye rağmen- hergün biraz daha tereddî eylediğini gösteren emâreler giderek çoğalmakta ve bunun delilini teşkil eden hâdiselere mütealliik haberler, gazetelerde sık sık yer almaktadır. İşte onlardan biri daha: **İngiltere'de metreslere de evli kadınlara tanınan hakların aynısı tanınmış!..** Bu demektir ki, İngiltere'de resmî ve dinî nikâhın teylid eylediği hiçbir munzam hak kalmamıştır. Nikâhlı bir kadınla nikâhsız bir kadın arasındaki hukukî farkları kaldıran bu yeni adlî tâdilât hiç şüphesiz o memlekette âileye indirilen en büyük darbedir.

Ötedenberi müslümanları birden fazla evlilik müsâadesi yüzünden ten-

Ateş'in Batı Trakya'yı ziyareti sevince vesile oldu

Diyânet İşleri Reisi muhterem Doç. Dr. Süleyman Ateş Bey, bundan bir müddet evvel Batı Trakya'da yaşayan vatancüda din ve kan kardeşlerimizi ziyaret etmişti. Henüz kendi bayrağı altında yaşamak saâdetinden mahrum bulunan Batı Trakyalı kardeşlerimiz Diyânet İşleri Başkanı'mızı sevinç göz yaşları ile karşılamış ve bağırlarına basmışlardır.

Batı Trakyalı kardeşlerimiz tarafından **SEBİL**'imize bildirildiğine nazaran muhterem Süleyman Ateş Hoca vatancüda müslümanların arasına karışarak onların dertlerini dinleyen resmî sıfatı hâiz ilk şahsiyyet olmuştur. Kendilerini fesli ve sarıklı gören Türkiye'li misafirler onları dâima asık suratla karşılamışlardır. Hattâ bir vakitler **«Reisicumhur»** sıfatlariyle burasını ziyaret eden C. Bayar, bu imanlı kardeşlerimizden bir tebessümü bile esirgemiştir. Ve daha böyle niceleri...

Bu bakımdan Diyanet İşleri Reisimiz Süleyman Ateş Bey'in bu ziyareti Batı Trakya Türkleri arasında büyük bir sevinç ve meserrete vesile olmuştur.

● **Diyânet İşleri Reisi Ateş, Batı Trakyalı din ve kan kardeşlerimizle..**

PARLAK MÂZİSİ VE TAŞRA ŞÜBELERİNDEKİ DİNAMİZME LÂYIK BİR UMÛMÎ MERKEZİN HASRETİNİ ÇEKEN

MTTB ne zaman şahlanacak?!..

Dâvâmızın yakın tarihlerde kaydettiği şahlanışta en büyük hissesi olan kadro ve müesseselerden biri de hiç şüphesiz MTTB'dir. Bu gençlik teşekkülü, ortada kimsenin gözükmediği bir devrede, bâtılın karşısına kale gibi dikilmişti. Zira, küfrün gasb ettiği müesseseler içinde en evvel feth edileni o idi.

● PASLI BİR KILIÇ!...

Ne yazık ki, iki yıldan beri rutubetli bir mahzene atılmış bir eski kılıç veya hançer gibi paslanmaya terkedilmiş bulunmaktadır. Gençlik mefhumu ile kabil-i te'lif olmayan bir atâlete sevkedilen bu eski imân burcuna bakanlar orada âdeta buruşuk bir teslim bayrağı asılı olduğu hissine kapılmaktadırlar.

Geçen seneki kongrede Millî Türk Talebe Birliği'ne dinamizm getirmek istidadındaki gençlerin - yanıltılmış bir eski dâvâ adamının otoritesi kullanılmak sûretiyle - kongre salonuna alınmayışıyla başlayan sukut ve atâlet hâlâ devam etmektedir. Ne yazık ki, geçtiğimiz pazar günü yapılan 55. Umumi Hey'et toplantısı da beklenen dinamizmin başlatılmasına vesile olamamıştır. Yine bir kısım gençler salona alınmamış ve kongre bir oldu bitti ile aynı pasif ekibin diğer bir kanadını iş başına getirerek dağılmıştır. Yüz metre mesâfede bulunan **SEBİL**'in dâvet edilmediği bir kongrenin başka ne türlü cereyan etmesi beklenebilirdi ki?!..

● KEŞKE GEREKENİ YAPMIŞ OLSALAR...

Sorsanız size mücâdelenin değişik uslûp ve esaslar dahilinde yürütülen pek çok şekillerinin bulunduğunu söylerler ve bazı yeraltı kaynakları gibi, pek derinden akıp gittiklerini iddia ederler. Ama keşke gerekeni yapmış olsalar da iddia ettikleri uslûp yüzünden biz fark edememiş bulunsak... Heyhat!...

kid eden Avrupalıların hiç birinin, tek kadınla iktifâ etmediği vâkıasına ilâveten bu yeni kanun, fuhşu resmîleştirmekte ve dolayısıyla teşvik eylemekte değil midir? Yıllardan beri yanlış ve çirkin bir sûrette Lût Aleyhisselâma izâfe edilerek **«Lûtilik»** denilen ahlâksızlığın meşrûiyeti için çalışan İngilizler, bu kararla asıl hedefleri istikametinde büyük bir başarı elde etmişler demektir.

150 yıldanberi Avrupa'yı mâbut ve lâyüs'el telâkki eden çeyrek münevverlerimizin gözlerini açmaya yarar ümidiyle, fuhşu meşrûlaştıran bu İngiliz kararını onların işine gelmeyeni görmeye meyyal olmadığını bildiğimizi nazar-ı dikkatlerine arzederiz.

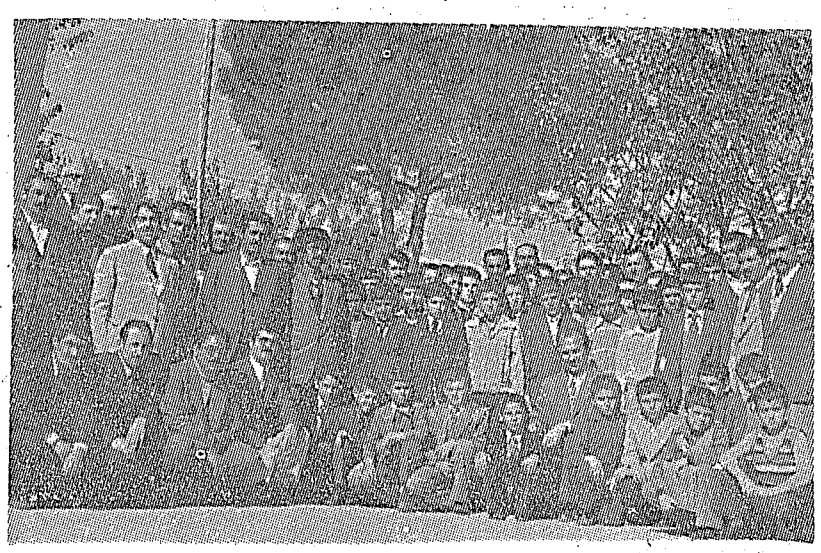

● **Sarıgöl İmam - Hatib Lisesi 1977/1978 ders yılına merasimle başladı. Resimde yeni açılan mektebin idârecileri, talebeleri ile görülüyor.**

MSP'nin gayretleriyle... *Her kazaya bir imamhatip mektebi*

12 Mart sonrası kurulan karma hükûmet zamanında ilk devreleri kapatılarak kuşa çevrilen bir programla tedrisata devam ettirilen İmam - Hatib mektebleri, 1974 MSP - CHP koalisyon devresinde MSP'nin büyük ve inançlı mücâdelesiyle tekrar ilk devrelerine (orta kısımlarına) kavuşurken, diğer yandan dondurulmuş bulunan sayıları da seneden seneye artmaya başladı.

Nitekim geçen yıl tedrisata başlayan ikiyüzden fazla İmam - Hatibten sonra, bu sene de yine MSP'nin gayretleriyle sekseniki İmam - Hatib mektebinin tedrisata açıldığı açıklandı.

Hemen hemen her büyük şehire bir İmam - Hatip mektebi gerçekleştikten sonra, her kazaya da bir İmam - Hatib mektebi yaptırma faâliyeti bu sene kaza merkezlerinde yeni açılan İmam-Hatib mektebleriyle gâyesine erişirken, yurdumuzda tedrisata devam eden İmam - Hatib mektebi sayısı da beşyüze yaklaşmış bulunmaktadır. AP'nin gizli muhalefetine rağmen gerçekleştirilen yeni İmam - Hatib mekteblerinin açılması; hergün bir çığ gibi büyüyen ve önü bir türlü alınamayan anarşi hâdiselerinden yılan ve bizâr vatandaşlarımız arasında derin bir memnûniyet havasının esmesine vesile olmuştur.

«Din Eğitimi Genel Müdürlüğü» tarafından açıklandığına göre yeni tedrisata açılan İmam - Hatib mekteblerinin listesi şu şekildedir:

Karaisalı, Çay, Ağrı, Patnos, Suluova, Gümüşhacıköy, Kalecik, Yenimahalle - Sincan, Serik, Yusufeli, Arhavi, Söke, Gönen, İvrindi, Savaştepe, Susurluk, Söğüt, Mengen, Tefenni, İznik Ayvacık, Bayramiç, Gelibolu, İskilip, Acıpayam, Güney, Tavas, Çal, Karakoçan, Kemah, Çifteler, İslâhiye, Oğuzeli, Espiye, Şebinkarahisar, Altınözü, Yayladağ, Eğridir, Uluborlu, Gelendost Anamur, Gülnar, Mut, Çatalca, Eyüp, Üsküdar, G. Osmanpaşa, Küçükköy, Azdavay, Cide, Taşköprü, Tomarza, Kandıra, Yunak, Selendi, Sarıgöl, Doğanşehir, Yeşilyurt, Köyceğiz, Göksun, Akkuş, Çamlıhemşin, Çayeli, Pazar, Hendek Ladik, Gemerek, Hafik, Araklı, Çaykara, Maçka, Sürmene, Çekerek, Çayıralan Şefaatli, Bartın, Uzunköprü, Dereli, Akçaabat, Bulanık.

• TESBİT

Sadık Özarslan

Mücâhidlere...

Râfi' bin Hudey'i tanıyor musunuz? Tanımıyorsanız, anlatayım; tanıyorsanız, hatırlatmış olayım:

Resûlüllah Aleyhisslâm zamanında yaşamış bulunan bir çocuktur. *Râfi' bin Hudey*... Yaşı henüz onbeş bile değil. Fakat baş'ı, fakat başındaki beynı ve içindeki yüreği çok büyük. Onbeş yaşındaki bedene, yaşına denk olmayan kafası ve kalbi sığmıyor. Harbetmek istiyor; Allah için harbe gitmek, Hakk yolda şehîd duşmek istiyor. Allah için cihâd'a büyük iştiyâk beslemektedir, Allah Resûlü'ne müracaat ederek cihâda girmek, küffâr ile pençeleşmek niyetindedir. Müracaat ediyor... Dikkat edin; kaçmıyor: «Harbe gidip şehîd olacağım.» diye müracaatta bulunuyor. Yaşı küçük olduğu için harbe alınmıyor... Onbeşlik dahi olamayan *Râfi' bin Hudey;* İslâm Mücâhidlerinin arasına giremiyor. Girmesine giremiyor amma, geri de gitmiyor... İllâ da ileri gidecek. Yâni Allah'a, ve murâdına eriyor; parmaklarının ucuna basarak. Böylece kendisini büyük gösteriyor ve israrlarına binâen cündullah'a katılıyor. Babası mı ne yapıyor? O günün babası ne yapmış ise, *Râfi' bin Hudey*'in babası da aynısını yapıyor; ciğerpâresini kendi elleriyle cebheye. hakların vanında dövüşmeye sevkediyor.

Ya *Semûre bin Cündüb* hakkında ne biliyorsunuz? Bakın, dinleyin... *Râfi'* İslâm askerlerinin arasına katılıp cebheye gitme şerefine erince bu sefer *Semûre bin Cündüb*'e gün doğuyor... «Güreştirirseniz ben onu yenerim yâ Resûlâllah. *Râfi*'nin dileğini kabul ettiniz. Benimkini de kabûl buyurun, beni de İslâm askerlerinin arasına katın. Ben de çarpışmak istiyorum.» şeklinde ileriye atılıyor... *Râfi'* ile *Semûre* güreşiyor. Ve ikincisi gâlib. Tabiî onun da yeri cebhe oluyor.

Daha doğrusu hepsinin yeri ve mekânı Cennet!... Hepsi de: «*İrciî*...» emrine ittibâen Cennet'e girdi, Cemâlüllah'ı gördü Ah o çocuklar!... Günümüz büyüklerine büyük dersler veren çocuklar... Kaçmıyorlar, kaytarmıyorlar. Koşuyorlar, Allah için ölüme koşuyorlar!... Hayır ölüm'e değil, ebediyyete, ebedî hayata koşuyorlar ve ebedileşiyorlar.

Gelin, şimdi bir de *Amr bin Cenûh*'u tanıyalım... Kalıbı ihtiyar, fakat kalbi genç. Bedeni yaşlanan *Amr*'ın kalbi dinç. Kalıbını, kalbinin emrine verenlerden. Kalbiyle ve kalıbıyla Hakk yola girenlerden. Ve bu mübârek yolda fütûrsuzca yürüyenlerden. Şehidliği, şehidlik mertebesini dileyenlerden!... Bize ders verenlerden! Tek cümleyle: Erenlerden, nefsini ve Rabbını bilenlerden.

Amr bin Cenûh; topal... Yürüyemeyecek derecede topal. Ayağa kalkamıyor. Lâkin cihâd denince, Allah rızâsı bahse mevzu' teşkîl edince, canlanıyor, kanlanıyor ve ağır topallığını unutuyor...

«— Ben de harbe gideceğim; İslâm yolunda ben de dövüşeceğim.» diyor. Oğulları, kendisine mâni olmak istiyorlar. Amma ne mümkün!.

« — Senin yerine biz harbedelim, sen istirâhat et.» diyen çocuklarına:

« — Hayır» diyor:

« — Ben istirâhat istemiyorum, ben rahat istemiyorum. Ben, Allah için harb istiyorum; harbde şehid düşmek istiyorum.» Ve şunları ilâve ediyor:

« — Yemin ederim ki; şehîd olup bu topal ayağımla Cennet'e gitmek istiyorum.»

Sonunda mı ne oldu? Tahmîn ettiğiniz ve beklediğiniz şey oldu... O da Uhud'a iştirak ederek orada şehid oldu. Onlar oldu... Dostlar; oldu ve buldu...

Mücâhid!... Unutma!... Sen de ol ve olgunlar sınıfına katıl!...

ortadoğu'dan

SAİD SAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

Bir oldu bitti hâline getirilen bu ameliyenin azamet ve dehşetini ilk hamlede arap efkâr-ı umûmiyesi kavrayamamıştı. Belkide buna başta Kudüs olmak üzere *Amakin-i Mukaddesenin* şimdilik arapların elinde kalması âmil oluyordu. Fakat hudut boylarında yığılan bir milyon bedbaht insanın feci manzarasını, İngilizlerin hoşuna gitsin veya gitmesin, perdeleme imkânı yoktu. Bundan dolayı bunların ah ve eninini arap matbuatı ister istemez dile getirmeye mecburdu

Arap dilinin enginliğine dayanan yazarların heyecanlı tahlilleriyle durumun yavaş yavaş umûm-i efkâra intikal ettirilmesi, Amerikan hariciyesini fena halde telâşlandırdı. Vâkıâ İsrail'in istiklâli fiilen tanınmış ve gasbettiği arazinin (veyahut toprakların) Birleşmiş Milletlerde resmen tescili yapılmıştı. Fakat, bu üçyüzbin veya dörtyüzbin yahûdi ile bu geniş sahanın donatımı yapılamazdı. Böyle bir donatımın yapılabilmesi için, buralara taşınacak yahûdi sayısı mevcudun dört veya beş misline çıkarılmasını zarûrî kılıyordu. Bu çap bir ameliyenin gerçekleştirilebilmesi için, siyonlara asgari otuz yıl daha devam edecek garantili bir hazırlık fırsatının temin edilmesi şarttı. Şimdi, İngiltere hükûmeti yerine, İsrail'e bu fırsatın temininı Birleşmiş Amerika hükûmeti kendi hesabına taahhüd ediyordu.

Bunun için de, Waşington hükûmeti, araplara karşı tadbik edilmek üzere düzenbazlı siyâsi tedbirlere tevessül ettiği görüldü. Bunlardan biri, hudud boylarında yığılan Filistinli savaşçı bir kütleyi yahûdilere karşı techiz edilmeleri ihtimalini engellemek için, Birleşmiş Milletler tarafından îâşelerinin te'mini bahâne edilerek, onları kontrolü altına almak ve bu sûretle yine onları oldukları yerde ezip çürütmektir; İkincisi de, Güney Amerika'da uzun zaman tadbik edilegeldiği gibi, sürekli askerî darbelerle arap varlıklarını durmadan sarsaklayıp bunaltmaktır.

Bilhassa İkinci Dünya Savaşından sonra, dünyayı sulh ve selâmete kavuşturmak iddiasıyla siyâset manevelâsını ele geçiren Waşingtonlu mehafilin, Yakındoğuda tadbik edegeldikleri otuz yıllık siyâsetin maalesef dayanakları bu oldu.

(Devamı var)

ÇOCUKLARINI ZARARLI YAYINLARDAN KORUMAK İSTEYEN BABA ve ANNELERE müjde!..

ÇOCUKLARINIZA VEREBİLECEĞİNİZ EN GÜZEL HEDİYE

Ciltli, ofset, kuşe görmekli, 16-20 forma, Beheri 20 TL

SEBİL YAYINIDIR

KİTAP LİSTESİ

1-PERİLİ KÖŞK(Cüneyt Emiroğlu)
2-DEDE KORKUT MASALLARI (C. Emiroğlu)
3-AND (Ömer Seyfettin)
4-Fatih FATİH'İN ÇOCUKLUĞU (Vecdi Bürün)
5-POLİYANNA (Elenor H. Porter)
6-GÖKBAYRAK I (Leon Kahun)
7-GÖKBAYRAK II (Leon Kahuk Kahur
8-KANLI DÜĞÜN (Kadir Mısıroğlu)
9-GÖKBAYRAK III (Leon Kahun)
10-KANİJE (Namık Kemal)
11-UZUNCA SEVİNDİK (Kadir Mısıroğlu)
12-DİYET (Ömer Seyfettin)
13, KÜÇÜK AKINCI (Vecdi Bürün)
14-DON KİŞOT (Servantes)
15-GENÇ OSMAN (Vecdi Bürün)
16-DÖRDÜNCÜ MURAD (Vecdi Bürün)
17-FEZA KORSANLARI (John Wilde
18-ÖKSÜZ TURGUT (F.A. Hilmi)
19-ALTIN ŞEHİR (Ter. Sabri Akdeniz)
20-KIRIK KILIÇ (Kadir Mısıroğlu)

Sebil Yayınevi
Ankara Ankara Cad. Vilayet Han No:206 P. K:808 İstanbul Tel:26 38 96

Yakın tarihimizde Meçhûl kahramanlar

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

Topal Osman: Biz bu karıları böyle görmek için mi dövüştük?!

Kadir Mısıroğlu

45

Ertesi gün Meclis, tatildi. O zamanlar resmî tatil cuma günü olduğundan Meclis çalışmıyordu. 31 Mart 1339 cumartesi günü başlıyan müzâkerelerde yine *Ali Şükrü Bey* mes'elesine devam edildi. Merhumun cesedi bulunmuştu.

Bu mevzuda mevcud kaynaklar içinde en fazla tafsilât veren *Dr. Rıza Nur* olmuştur. Denilebilir ki, *Ali Şükrü Bey* vak'asının içyüzüne, O'nun mâlûm hâtıratı kadar hem selâhiyetle ve hem de samimiyetle temas etmiş bir başka kaynak yoktur. Selâhiyetle, zira kendisi de bu karışık zamanda hükümet cânibinden vak'anın içinde bulunmuş ve alınan kararlara —belli ölçüde— müessir olmuş, yapılan müzâkerelere iştirak eylemiştir. Samimiyetle, zira mevcud çarpık mevzuat muvâcehesinde iktibas edemiyeceğimiz derecede bir şiddetle birtakım kimseleri itham eden ve bunların meşhud veya tahmini delillerini serdeden *Dr. Rıza Nur*, bu mevzuda çok sert bir ifâde tarzı kullanmıştır. Bu bakımdan *Ali Şükrü Bey* merhumun cesedinin bulunuşundan sonraki Meclis müzâkerelerini nakletmeden önce, O'nun anlattıklarından bir kısmını dikkatlerinize arzetmek istiyoruz:

Dr. Rıza Nur, merhumun kendisinden bizzat dinlediğini kaydederek Birinci Lozan konferansı esnasında Ankara'da *Ali Şükrü Bey*'e karşı tertiplenmiş ve akîm kalmış bir sûikasd hakkında tafsilât vermektedir.[120] *Dr. Rıza Nur*, Sûikasde memur edilenlerden birinin itirafı üzerine, *Ali Şükrü Bey*'in mes'eleye vakıf olduğunu anlatmakta ve bu hadise üzerine, O'na itidâl tavsiye eylediğini O'nunsa bilâkis *M. Kemal Paşa*'ya karşı daha şedîd bir sûrette muhâlefete devam eylediğini belirtmektedir. Hatta bu cümleden olmak üzere, birgün Meclis'de *Ali Şükrü Bey*'in kürsüde konuşmakta bulunan *M. Kemâl Paşa*'ya karşı ağır kelimeler ihtiva eden küfürler savurduğunu kaydeden *Rıza Nur*, bu küfürleri aynı kelimelerle eserine dercetmiş bulunmaktadır.[121]

Dr. Rıza Nur, çeşitli vesilelerle bu hâdisenin ibtidâî hazırlıklarına şâhid oluşunu hikâye ederken, *Topal Osman Ağa*'nın birgün kendisiyle İstasyon civarında karşılaşarak uzun uzun konuştuğunu, bu konuşma esnasında O'nun Meclis'de bazı hâinler bulunduğunu, Meclis'i basarak bu hâinleri öldürmek istediğini, söylediğini, bu hâinler arasında *Ali Şükrü Bey*'in adından bahsettiğini ve kendisinin O'nu bu yanlış düşüncelerden vazgeçirmek için nasıl gayret sarfettiğini ifâde etmektedir[122].

Topal Osman, Giresunlu bir milis lideriydi. Etrafına topladığı eskiden çoğu eşkiyâ olan insanlarla *«Pontusçulara»* karşı bir hayli mücâdele vermiş ve hatta bu mücâdelelerin birinde ayağından yara aldığı için *«Topal Osman»* adıyla şöhret kazanmıştı. Bilâhare Ankara'da millî kuvvetlerin teşekkülü ve Pontus gâilesinin de halledilmiş bulunması üzerine cepheye gitmiş, Türk - Yunan muhârebelerine iştirak etmiştir. TBMM kararıyle Milis Binbaşılığına terfi ettirilen *Osman Ağa*'yı, M. Kemâl Paşa bu başarılarından dolayı adamlarıyla birlikte kendisine bir nevi muhâfız kuvveti gibi tâyin etmiş ve istihdam eylemişti. Bilâhare muntazam ordu ortaya çıkıp da, resmî bir muhâfız kıt'ası teşekkül edince, *Osman Ağa* ve avânesine iş kalmamış olmakla berâber, yine de Çankaya'da muhâfaza edilmiştir. Kahraman, fakat son derece câhil bir insandı. Emsali kuva-yı milliyeciler gibi, o da, eşkiyalıktan yetişme olduğu için hareketleri esnasında pek çok kimseyi tedirgin ve zarardîde etmiştir. O'nun şahsiyetini ifâde etmek üzere *Falih Rıfkı Atay*'in şu satırları son derece câlib-i dikkattir:

«İçlerinden yalnız Topal Osman kuvveti, Mustafa Kemal'in muhâfız kıtası olarak İzmir zaferinden biraz sonraya kadar ayakta kalmıştır. Zaferin ilk gün-

(Sayfayı Çeviriniz)

طانك
انتخاب قانونی
حریت وجدانك ايلك قربانی
تعزیت تلغرافنامه‌لری
شهيد مقدور علی شكری بك

● Ali Şükrü Bey merhumun mübârek nâşı bulunduktan sonra atılmış çukurdan çıkarıldığında işte bu halde idi (Tan 3 Nisan 1923 tarihli nüsha)

SIRASI GELDİKÇE

Önce yerimizi tesbit edelim

Mehmed SÜHEYL

SON Birleşmis Milletler toplantısında Kıbrıs mevzuunda alınan karar, IMF den aldık diye âdeta bayram ettiğimiz 45 milyon doların hâlâ alınamamış olması, Amerika'nın Türkiye'yi iktisadî ambargo altına alarak bir çok ihraç kapılarımızı kapaması, herşeyden önce bir meseleyi halletmemiz gerektiğini bize hatırlatmaktadır. Türkiye önce verini tesbit mecburiyetindedir

Umûmiyetle Batının şu üç unsurdan meydana geldiği kabul edilir. Yunan aklı, Roma nizamı Ve Hıristiyan ahlâkı. Batıyı meydana getiren üç unsur bunlardır. dana getiren üç unsur bunlardır, ve Batılı bu üç unsuru bünyesinde toplıyanları ancak kendisinden saymaktadır. Türk Milleti'nin temelinde bu üç unsurdan hiç birisi yoktur. O halde Türkiye ne kadar gayret etse de, ne kadar kendini batılı saysa da batıya göre batılı değildir. Batı kendine benzeme yönündeki gayretlerinde Türkiye'nin sırtını sıvazlasa, onu aslî değerlerinden uzaklaşma hususunda teşvik etse de hiçbir zaman bir batılı olarak kabul etmez.

Türk'ün en büyük tâlihsizliği olan çeyrek münevveri, kendisinin geri kalışı ve batının ilerleyişi husûsunda bir değerlendirme hatası yapmıştır. Önce kendi geri kalışının sebeplerini yanlış değerlendirmiş, geri kalışının gerçek sebeplerini ortaya koyamamış, yanlış bir teşhis yapmıştır. Tabii yanlış teşhis koyunca doğru bir tedâvi tatbik edememiştir. Kendi aslî değerlerini suçlu sandalyesine oturtmuş, bütün suçu ona yüklemeyi daha kolay bulmuştur. Sonra Batının kendi dışındaki bütün dünyayı istismar pahasına gerçekleştirmeye başladığı maddî kalkınma gözlerini kamaştırmış, Batının gerçek çehresini ve kendisi için beslediği emelleri görememiştir. Ve Türkiyede 18. asrın başlarından itibâren batılılaşma çabaları her gün gittikçe artan bir dozda görülmeye başlanmıştır. Onların gözünde batılılaşma medenileşme ve ilerleme ile eş bir mana ifade ettiği için her yönden Batıya benzemekle bütün meselenin halledileceği zannedilmiştir.

Bu fikrin şampiyonlarından **Ağaoğlu Ahmet Bey**'e kulak vermek ibretli olacaktır: «Yalnız libasımız ve bazı müesseselerimizle değil, kafamız, kalbimiz, tarzı telâkkimiz ve zihniyetimiz itibariyle Avrupa'ya uymalıyız.» Bu uymaya kültür ve din hususunda da uymak dahil midir, diye soracak olursanız batılılaşma uğruna yazar ona da râzıdır. «Tarihinde dinini en az iki defa değiştirmeyen hangi millet vardır?» (Cemil Meriç, Bu Ülke, 1974 s. 64)

Bu derece batılılaşmayı isteyenler Batının gerçek çehresini hiçbir zaman görememişlerdir. Batı'yı Türk'ün, asırlardır kendilerine hükmetmiş Türkün sâmimi dostu sanmışlar, kendilerine Türk'e karşı mücadelelerinde yardım ederken bunu demokrasi, hürriyet ve insanlık adına yaptıklarını zannetmişleridir. **Namık Kemal** «Hürriyet»in 87. sayısında İngiltere'yi Avrupa devletleri arasında Osmanlı Türk'ünün haklarının korunmasına en çok yardım eden devlet olarak görür. **Rıza Nur** Hatıratında Osmanlı Devleti'nin yıkılış yıllarında kendisi de dahil zamanın münevverlerinin İngiltere'yi nasıl Türk'ün samimi dostu zannettiklerini ancak iş işten geçtikten sonra onun gerçek çehresini görebildiklerini ibretle anlatır. O zamanın münevveri, Türk'e bir imparatorluk kaybettiren İngiltere'yi ancak bu kadar tanıyabilmiştir.

İşte Batı'nın bu gerçek yüzünü görmeyiş bize çok pahalıya mal oldu. Asırların gayretiyle kurulan bir imparatorluk çok kısa bir zamanda elden çıktı. Balkanlar, Kuzey Afrika, Kafkaslar, Rumeli, Musul, Adalar koskoca bir imparatorluk. Kimin yüzünden? Batı âşığı münevverimiz ve Batı'dan imanı kadar emin olan basiretsiz devlet adamları yüzünden.

İşin acı yanı şu ki bu kadar felâketler bizim gözümüzü yine de tam manasıyla açamamıştır. Son Kıbrıs hadiseleri dolayısıyla Batının gerçek çehresini bize tekrar göstermesine ve bizi kendinden kabul etmediğini açıkca izhar etmesine rağmen hâlâ Batıyı gerçek manada anlamış değiliz.

Şu kadar var ki; Kıbrıs hâdiselerine kadar Batının ne pahasına olursa olsun destekleyicisi olan Türkiye Kıbrıs hâdiselerinde Batıdan değil, yıllarca sırt çevirdiği İslâm Âleminden ancak fayda olduğunu anlayınca bu defa Batı'dan Batı'ya bağlılıktan kopmadan biraz da İslâm Âlemi'ne yönelmiş ikisini birden idare etme yolunu seçmiştir. Batının bize bakışında hiç bir değişme yoktur. Kendisine tam bağlı olduğumuz devrelerde bize iltifat etmiyen Batı, hem Batı'yı hem İslâm Âlemi'ni idare etme çabaları içerisinde mi bize yar alacaktır? Nitekim Ortak Pazarın evvelce taahhüd ettiği halde vaatlerini yerine getirmemesi, ihraç mallarımıza uygulanan iktisadi ambargo, 45 milyon dolarlık bir kredinin hâlâ alınamamış olması Batı'nın bize yar olmıyacağını açıkca anlatmaktadır.

Anlaşılan bir başka nokta da şurasıdır. İslâm Âlemi göstermelik bir yakınlaşmaya kanaat etmemektedir. İslâm Âlemi'ni bir kaç göstermelik beyanatla kandırmak mümkün değildir! Türkiye çok aktif ve sağlam bir siyaset ile ancak İslâm ülkeleri arasında kendini gösterebilir ve hak ettiği yeri alabilir.

İslâm Âlemin'de aktif bir siyaset takip ederken, çeşitli İslâm ülkelerini, onların Türkiye'ye bakışlarını iyi değerlendirmek lâzımdır. Orta Doğu'daki son gelişmeler ve Türkiye'nin bu gelişmeler karşısında aldığı tavır bu değerlendirmeyi de Türkiye'nin ne kadar hata ettiğini açıkca, göstermiştir. Mısır, senelerdir Türkiye'yi kendisine müstakbel bir rakip olarak görür ve devamlı Türkiye aleyhine bir siyâset takip eder. Son olarak Makarios'un ölümünde 7 gün yas tutarak bu hususdaki rekoru Yunanistan'a bile kaptırmamıştır. Enver Sedat'ın son İsrail gezisi O'nun Arap ülkeleri arasındaki durumunu hayli sarsmıştır. Şimdi akıllı bir siyaset bundan kolayca istifade yoluna gitmez mi? Özellikle bizi maddî manevî devamlı destekleyen Libya ve Irak Mısıra ateş püskürürken hangi siyasi hesap hangi siyasi basirettir Çağlayangil'i Mısır'ı ziyâret ettiren? Yunanistan'ın bile elçiliği yokken İsrail'de elçiliği olan tek müslüman ülke Türkiyedir. Çağlayangil'in son ziyareti Mısır'dan çok İsrail'in işine yaramıştır. Bu fiilî davranışlardan sonra İsrail'in işgalini kınayan bir iki kuru beyanatlarla İslâm Âlemi'ni kandıracağımızı zannetmek saflık olur. Mes'ele kınamakla bitiyorsa Amerika hâriç bütün dünya ülkeleri kısa bir süre önce İsraili Birleşmiş Milletlerde toptan kınamıştır. Türkiye'nin bundan daha fazla yapacağı şey yok mudur? Yapacağı bir şey yoksa Çağlayangil'in son ziyâreti gibi açık yanlışlıklardan da kaçınamaz mıyız?

Bir an önce şu iki tarafı idare etmek siyâsetinden vazgeçmeliyiz. Gerçek dostlarımızın ve menfaatlerimizin olduğu tarafa ağırlığımızı koymak zamanı gelip geçmektedir. Eğer bu yanlış siyâsetten vazgeçmezsek bir gün gelecek ne İsa'ya ne de Musa'ya yaranamadığımızı acı bir şekilde göreceğiz!.

Ali Sükrü Bey

leri Izmir'e vardığım vakit, Topal Osman'ı Buca'da görmüştüm. Söz arasında:

« — Ah Mustafa Kemal Paşa, o kadını bana verse de, karşı koymak nedir, ona göstersem!» diyordu.

Bahsettiği kadın, Halide Edip Hanım'dı. Karşı koymak dediği şey de, Halide Edip Hanım'ın her türlü şiddet hareketlerini önlemk için Başkomutan ve cephe kumandanından daimî dileklerde bulunması idi.

Bir defasında da:

« — Mustafa Kemal Paşa'dan bir şey isterim. İstanbul'a gidince çadırlarımı Fener'de kurayım,» diyordu.

Fener, Rum Patrikhânesi'nin bulunduğu semtin adıdır... Daha sonra İstanbul'a gelip Beyoğlu caddesinde dolaştığı zaman da, çarşaflı, peçesi açık bir kadın görmüş:

« — Biz bu karıları böyle görmek için mi dövüştük?» diye mırıldanmıştı.

Karadeniz kıyılarının bu destan kahramanı, sonuna kadar Mustafa Kemal'e bağlı kalan, çetesinin adamlarına Çankaya'da ve köşkle şehir arasındaki yolda nöbet bekleten Topal Osmanda, en sonunda, nizamlı ordunun kıta komutanlarından İsmail Hakkı Tekçe tarafından ve Mustafa Kemal'in emriyle Çankaya sırtlarında vurulmuştur.»[123]

120 — Dr. Rıza Nur - Hayat ve Hatıratım. c. 3, İstanbul 1968 Sh. 1171

121 — Dr. Rıza Nur — a. g. e. sh. 1172

122 — Dr. Rıza Nur — a. g. e. sh. 1175 vd.

123 — Falih Rıfkı Atay — Çankaya - İstanbul 1969 sh. 264-65.

حقایق البیان فی حق جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان

Hakaayık-ül Beyan Fî Hakk-ı Cennetmekân Sultan Abdülaziz Han

Sâdeleştiren ve tahşiye eden: YAŞAR KOÇAK

19

İsrafatın önünü almak şöyle dursun halim ve selim olan Padişah her ne sebebe mebni ise haberdar edilemedi. Harem-i hümâyunlarından bir câriyesinin arzusu üzerine sekiz on bin liralık yerler satın alınır saray gibi düşenirdi. Bu câriyelere en aşağı beş bin kuruş maaş bağlandığı erbabının malûmudur.. Birbirini takibeden isrâfâtı cihânı yerinden oynatacak bir hal aldı. Allah'ın bir hikmeti onun da devrinde kötü karakterli devlet adamları vardı. Devlet ve millet tahammül sınırına ulaştı. Hazine de mevcûd olan bütün paraları sarfettikten başka dışarıdan borç almak âdet haline gelmişti. Hatta karşılıksız para çıkarmak mecburiyetinde kalındı.

Fırsat kollayan Rusya Hilâfet'in icrası asla mümkün olmayan, İslâm Dini'ne aykırı tekliflerde bulunmuştu. Eğer bu teklifler rededilirse harb ilân edilmek üzere Mencikof namında bir murahhas gönderilmişti.

Sultan Abdülaziz Han gençlik yıllarında...

Vapur Beşiktaş Sarayı'nın önünde demir atmış murahhas doğruca padişah-ı diyânet - iktinahın huzuruna kabul buyrulmuştu. Murahhas imparatorunun bütün tekliflerini harf be harf padişah hazretlerine tebliğ etti. Padişah hazretleri yumuşaklıkla, nazikâne bir tavırla islâmın bünyesine aykırı olan tekliflerin kaldırılmasını istedi. Murahhas yine edebsizce tavırlarla bu tekliflerden birisinin değişmesi halinde harb ilânına yetkili olduğunu tekrarlaması padişah hazretlerinin pek zoruna gitti.

«— İmparator hazretleri kuvvetine güveniyorsa benim de Allahım var»., buyurarak kendisi harb ilân etdi. Murahhhasa âlicenâb bir tavırla huzurundan ayrılmasını işâret etdi.

Muharebe hazırlıkları başladı. Büyük Reşid Paşa'nın diplomatlığı neticesinde; İngiltere, Fransa, Tunus ve Mısır Osmanlı Devleti ile birleştiler. Sivastopol muhârebesi başladı. Hatta bütün düvel-i muazzama askerleri ve Osmanlı askerleri Osmanlı devletinin saâdet ve selâmeti için kan döktüler.

Harb esnasında Abdülmecid han Suriye ve İstanbul'da büyük kızı Fatma Sultan için düğün yemeği vermeyi ihmâl etmedi. Harb ikibuçuk sene kadar devam etti. Harb yüzünden ve yapılan diğer masraflardan meydana gelen borçların ödenmesi imkânsızlaştı. Daha bir ödeme çaresi bulunamamıştı ki, Büyük Reşid Paşa vefat etdi. Bir müddet sonra da Abdülmecid Han Hazretleri vefat etdi. Saltanat tahtı; dört köhne kapak, birkaç ahşap fırkateyn ve korvet ile beraber dörtbin şeşhâne ile Padişah efendimize intikâl etdi.

Yerine geçen Sultan Abdülaziz Han Efendimiz hazretleri önce gayr-ı muntazam borçların ödenmesi ve karşılıksız paranın kaldırılması gibi mâli islâhatlarda bulundu. Bundan böyle Osmanlılığın şan ve şerefini yükseltmek işi Firdevs - âşiyan Abdülâziz Han Efendimiz hazretlerine kaldı. Hakikaten kısa zamanda akıllara durgunluk veren bir başarıya ulaştı. Zamanın ileri görüşlü vekillerinin isâbetli kararları ile bir taraftan mâliyenin islâhına, diğer taraftan askerin silâhlandırılmasına ve donanmanın tanzimine başlandı. Osmanlı devleti kısa bir zamanda dünya devletlerinin gıpta edeceği bir hale getirildi. Girid, Yemen, Karadağ ve Bulgaristan kargaşalıkları bastırıldı.

Bu sırada Mısır hidivi İsmail Paşa, Bâb-ı Âli'den izinsiz Mısırın bazı yerlerini tahkim etmek kışlalar yapmak, askerini çoğaltmak ve donanmasını kuvvetlendirmek için çalışıyordu. İsmail Paşanın bu niyet ve hareketi Sultan Aziz'e ulaşınca Sultan hazretleri bir fermân-ı hümâyun gönderdi. Ferman Mısır'da Mısır ümerası huzurunda okunduğunda Hidiv İsmail Paşa:

«— Estağfirullah ben padişahın kölesiyim, bu teşebbüslerim yalnız Osmanlılığın şan ve şerefinin yükseltilmesi içindir» dedi, ve padişaha samimiyetle bağlı olduğunu yüksek sesle halka ilân etdi. Fransaya sipâriş ettiği bir zırhlı fırkateyn ve iki korvet'i Mısır'ın vergisine mahsûben donanma-yı hümayuna verdi.

KIZILIRMAK HOLDİNG

sizlere FABRİKA YAPAN FABRİKA KURUYOR

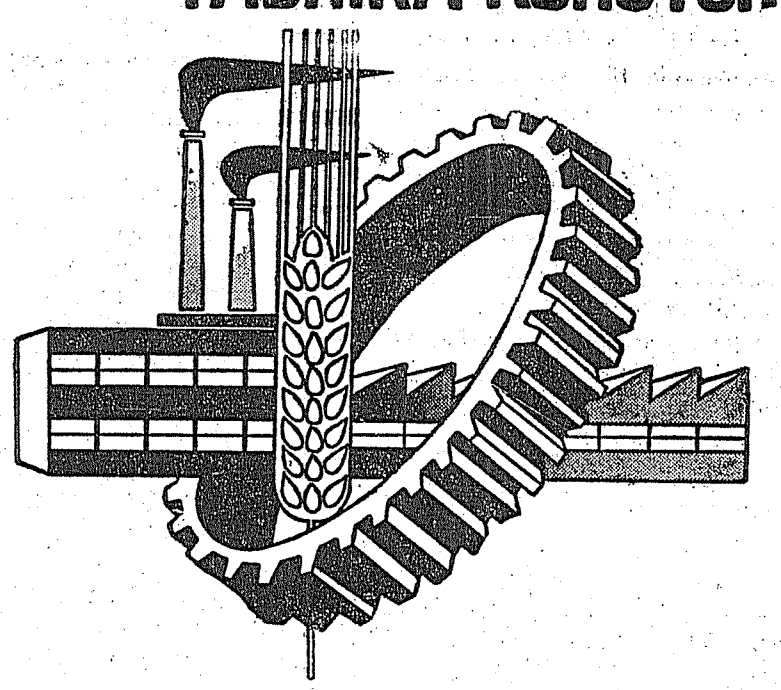

ORTAK OLUNUZ!..

ORTAĞIN

Adı ve soyadı : .....

Baba Adı : .....

Doğum Yeri ve Târihi : .....

Alacağı Hisse Adedi (1 Hisse 1000 TL.) .....

Adresi : .....

FAZLA BİLGİ İÇİN MÜRACAAT : Kızılırmak Holding A.Ş. ÇORUM

ÖDEMELER (Türkiye'dekiler) İÇİN : Vakıflar Bankası Çorum Şûbesindeki 60-15001 numaralı döviz hesâbı 00-19 numaralı mevduat hesâbı

ALMANYA İÇİN MÜRACAAT : 5 Köln 60 Flora Str. 33-35

İslâm yazısına dair

Alfabe değişikliğinde dış Türklerin rolü

CÜNEYD EMİROĞLU

— 7 —

HARFLERİMİZİN MÜDÂFAASI

(1926 Bakü Türkiyat Kongresinde Kazan Murahhası Alimcan Şeref Bey Tarafından Okunan Rapor)

— 4 —

Hangisi Daha Çabuk Okunur :

Şimdi okuma sür'ati hususunu tedkike geçelim: Önce matbû' metnin nasıl okunduğundan bahsedeceğiz. Malûm olduğu üzere biz okurken kelimelerin harflerine dikkat etmiyoruz. Belki nazarımızla bütün matbû' bir kelimeyi yahud iki ufak kelimeyi ihata ediyoruz ve bu kelimelerin umûmî şekillerini, eşyayı ve şahısları fark ettiğimiz gibi farkediyoruz.

Herhangi bir sistem harflerle yazılan yahud basılan kelimeler gerçi, Çin yahut Mısır hiyeroglifleri gibi birer hiyerogliften ibârettirler ki, onların bu sonunculardan farkı yalnız tersîm sisteminin başkalığı iledir : Meselâ eski hiyeroglıflerde «o» mefhumunu ifâde için şehâdet parmağı ile işâret eden el tasvir edilmişse, biz bundan bu mefhumu ifâde için iki ufak alâmetten müteşekkil bir resim çizeriz. Bu alâmet aynı zamanda «o» kelimesini teşkil eden iki sese delâlet eder. Demek oluyor ki, okur yazar adam harfleri ayrı ayrı kavramaz, belki bütün kelimelerin hiyeroglıflerini okur. Kelime usûlü ile öğretim nâmıyla mâruf Amerika usûlü işte bu esasa bina edilmiştir. (1) Şu veya bu kelimenin umûmî bir sûrette resmedilmesi yani hiyeroglifi ne kadar bâriz hususiyetlere mâlik olursa, okuma esnasında o kadar çabuk fark olunur. Demek mütehassıslar tarafından tasdik ve tesbit edilen en ilmî ve modern okuma hâdisesi nokta-i nazarından kelimelerin göze çabukça ilişmesi ve okunaklılığı o kelimeleri teşkil eden harflerin şu veya bu şekilde olmasından değil, bütün matbû' kelimenin resminin (hiyeroglifinin) ayrıca bâriz husûsiyetlere mâlik olmasından ileri geliyor. Kelimenin bünyesine dâhil olan ayrı ayrı harfler ise, o kelimenin hiyeroglifinin bâriz hassalarını takviye edip etmemek gibi ikinci derecede kalan bir rol oynuyor.

Lâtin sistemi harfler, ekseriya doğru çizgilerle meydana gelirler ve kısmen «o» harfi gibi yuvarlak çizgilerle imtizaç ederler. Ve umûmiyetle dik açılar meydana getirirler. Bunda matbû satırlar birbirine muvâzi iki çizgi arasına yerleştirilir ve her bir kelime sanki dikey olarak oturtulmuş kerpiçlerden teşekkül etmiş gibidir. Bundan dolayı kelimelerin hiyeroglifleri birbirlerinden ekseriya yalnız bu kerpiçlerin sayısı ile ve onlar üzerine çizilmiş olan nakışların çeşitliliği ile ayrılırlar. Lâtin harflerinin ancak bazıları meselâ « **D, B, L, T, H, P, G, J,** » satırın muvazi olan hatları hâricine uzanan şu veya bu çıkıntılara yahut alâmet ve noktalara mâliktirler. Meşhur Professör **Meyman** (2) vesâir tatbikî pedegoji âlimleri, birçok ciddî tecrübelerden sonra şu kanaate varmış-

Kadir Mısıroğlu

Bir devrin edebiyatına ismini veren Servet-i Fünun Mecmuası'nı zannederiz bilmeyen yoktur. Bu mecmuanın İslâm harfleriyle devam eden sayıları sonradan lâtin harfleriyle çıkan ve «*Uyanış*» adını alan nüshalarla mukayese edildiğinde, Türkiye'nin dün, ne korkunç bir ahlâk ve mâneviyat zaafı içinde bulunduğu görülür.

İslâm harfleriyle çıkan nüshaları devrin pâdişahlarının cülus yıldönümlerine rastladıkça şatafatlı ve riyâkar ifâdelerle tebriknâmeler neşreden bu mecmua, sonradan —hem de aynı kalemlerle— o pâdişahlara en çok küfredilen bir mevkute olmuştur. Bunların yüz kızartıcı misalleriyle sütunlarımızı kirletmek istemiyoruz.

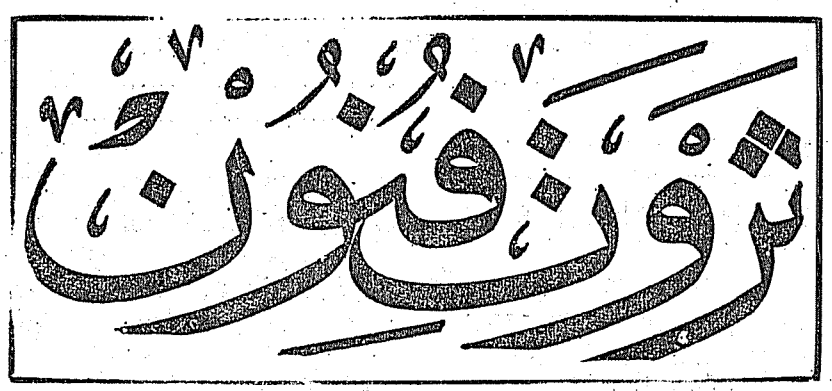

● **Servet-i Fünûn'un İslâm harfleriyle neşredildiği zamanki başlığı.**

Servet-i Fünun'un bu iki devresi arasında yapılacak bir mukayesenin ortaya çıkardığı ibretli gerçeklerden biri de, lisan mes'elesine müteallikdir. Hakikaten, eskiden en ağdalı bir lisanla yayınlanan Servet-i Fünun, lâtin harfleriyle ve «*Uyanış*» adı altında neşredildiği devrede, bu günkünden bile aşırı bir uydurukça taraftarı olmuştur. Her sayısında kendisine gönderilecek olan yazılarda kullanılmak üzere lügatçeler tanzim ve neşreden bu mecmua, aşırı türkçeciliğin (!.) baş mürevvici kesilmiştir. Bugün onun vaktiyle tutundarmaya çalıştığı kelimelerin ne hâle geldiğini ve bu hareketin nasıl bir kepâzelik teşkil ettiğini göstermek üzere, her sayısında tekrarlanan bu öztürkçecilik iddiâsına muhasses sütunlardan bir ikisinin klişesini nazar-i dikkatlerinize arz ediyoruz.

No. 2028—343 UYANIŞ 87

Öz Türkçe Karşılıklar:

Gazetemize gönderilecek yazılarda aşağıdaki kelimelerin osmanlıcaları kullanılmamasına rica ederiz.

37

1.— İbda = Yaratı
Yaratı kuvvetinden yoksun olandan büyük eser beklemeyiniz.
2.— İhale etmek = Üstermek
İhale = Üsterim
Bu yolun kime üsterildiğini biliyor musunuz?
3.— Güzergâh = Geçek
Vasıf Çınar bütün demiryolu geçeğinde kendini tanıyan ve tanımıyanlar tarafından selâmlanmıştır.
4.— Seyahat = Gezi
Seyyah = Gezen
Gazetecilerimiz son Moskova gezisinden çok iyi duygular getirdiler.
5.— İntiba = Duyuş

38

1.— Mesmuat = Duyuk
Sofya aytarımızın duyuklarına göre...
2.— Havadis = Bilget
Haber = Haber (T. Kö.)
3.— Hasılatı safiye = Özürüt

3.— Menfaatperest = Anıgcıl
Memleket işlerinde anıgcıl olmayınız, özgeçi (feragat) gösteriniz.
4.— Hissi kablelvuku = Önsezi
Bu felâketi, bir önsezi ile, bekliyordum.
5.— Facia = Acın
Yugoslavya Marsilya acınını unutamaz.

40

1.— Mahmi = Korunuk
Tahtı himayede olan = Korunçak
1- Kimsenin korunuğu olmak istemem.
2- Büyük Britanya korunçaklarını sayar mısınız?
2.— Mahzur = Çekinek
Bu işi yapmakta ne gibi çekinekler görüyorsunuz?
3.— Menşe = Çıkağ; Köken
1- Bu malın çıkağı neresidir?
2- Bu aylının kökeni kakkında ne biliyorsunuz?
4.— Musahhih = Düzeltiç
Bir gazetede ağır soravlar.
Katil = Öldüren; ölütçü
Cinayet = Kıya
Cani = Kıyan; kıyacı
1- Kadın yüzünden ölüt.
2- Ölütçülerin sonu ölümdür.
3- Büyükdere kıyasına iğliyenler tutulmuştur.
2.— Hasret = Özlem
3.— İştiyak = Göresi
Müştak olmak = Göresi gelmek; göresimek
1- Özlem ve göresilerle size saygılarımı sunarım.
2- Sizi göresim geldi.
4.— Zühul etmek = Unutsamak
Zühul = Unutsa
Unutsa bağışlanabilir; savsa (ihmal) hoş görülmez.
5.— Emanet = İnam
Emanet etmek = İnamlamak
Atatürk'ün gençliğe en büyük inamı, cumuriyettir.

43

1.— Muvafık, mutabık = Uygun
Muntabık = Uyuk
1- Fikirlerimiz birbirine uygun değildir.

● **Servet-i Fünûn'un «Uyanış» adiyle neşredildiği lâtin harfli devresinde Türkçecilik (!...) cereyanı istikametinde irtikâb ettiği maskaralıklardan birinin klişesi**

lardır ki; latın sistemi harflerle matbû' kelimelerin bahsi geçen birbirine muvâzi çizgilerin hâricinde yukarı yahud aşağı tarafta çıkıntısı yahut noktası ve satır hâricinde çizgisi bulunan harfleri ihtiva edenleri göze daha çabuk ilişirler, yani daha çabuk okunurlar. Alman alfabesindeki «i, ä, ö, ü, t, b, d,» harfleri gibi. Meselâ : «Minimum» kelimesi «i» ler üzerindeki noktalar bulunmazsa daha büyük bir güçlükle o[illegible]

1 — Vaktiyle «amerikan usûlü» denilen bu öğretim sisteminin ilmî adı «Gençdal Nazariyesi» dir. Buna göre, insan idrakinin kelimeleri harf harf değil de, bütün bir şekil hâlinde kavradığı gerçeği gözönüne alınarak, okuma yazma öğrenmeye başlayanlara harflerden önce kelimeler belletilir. Dolayısıyla harften kelimeye değil, kelimeden harfe inmek sûretiyle gelişen bir tatbikat tercih olunur. Bugün Türkiye'mizde de en yeni ve modern sistem olarak kabûl edilen, bu usûle riâyet olunmaktadır. Böyle olmakla beraber lâtin harfleri elyazısı dışında bitişik yazılmadığı gibi bu sûretle kavranmaları güçlükler doğurmakta ve hâfızaya büyük bir yük binmektedir. Halbuki İslâm harfleri umûmiyetle bitişik yazıldığı ve bu husus hem elyazısı ve hem de matbaa harflerinde mevcud olduğu için «Gençdal Nazariyesi»ne göre İslâm harfleriyle okuma yazma öğrenmek daha kolaydır. Bu yazıda güçlük, imlâ mes'elesinden doğmaktadır. Bu da kelimelerin orjinal imlâlarının muhafaza edilmesi hususundaki prensipin eseridir. Ancak aleyhte gibi görünen bu keyfiyet, sâdece okur yazar olan bir kimsenin bile belli bir ilmî seviye sahibi olmasını sağlamak yönünden büyük bir kazançtır. Lâtin harfleriyle okur yazarlık ise imlâdaki kolaylık yüzünden hiç bir seviye ifâde etmemektedir.

Cüneyd Emiroğlu

2 — Meyman — Tatbikî Pedegojiye âid dersler. C. 3. 14. ve 15. dersler.

Ak Yıldız
MENSUCAT
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tarakçılar Cad.
Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 55 26

İSTEME ADRESİ :

1) **Sebil Yayınevi**
P.K. : 808 Sirkeci - İST.

2) **Deryâ Dağıtım**
Bâbıâli Caddesi Nu: 52/1
Cağaloğlu - İST.

başyazı

(Baştarafı 3. Sayfada)

● Namzetlikten, dâva adamlığına —yılmaz ve yıkılmaz bir irade ve ruhun üzerinde— dost ve düşmanı tarafından vurulmuş, ezilmiş ve horlanmış olarak geçen genç adamı ise, binlerce yıldırıcı, bıktırıcı ve öldürücü tuzak bekler.

Her gün, kendi nefsi bin kere, âilesi onbin kere, mûhiti yüzbin kere ona saldırırlar.

● İslâmcı dâva adamı, önce —yanlış ve başka şeyler için terbiye edilmiş bulunan— kendisiyle dövüşecek; dostlarıyla — daima dalkavukluk isteyen, doğru söze kızan dostlarıyla — çarpışacak; anlayışsızlığa, aldatılmaya göz yumacak, sıkıntılara katlanacaktır. Ayrıca eline geçeni — harcamayan başkalarının da yerine — harcayacak.. Ve dâima ömrünün, sadece bir kişilik olan kendi ömrünün, bu yolda fedâ edilmek için ne kadar da kısa olduğuna yanacaktır

İslâmcı dâva adamının, kendisi ve yakınları ile yapacağı mücâdeledir, en mühim olanı.. Bunu kazanabilirse eğer.... Doğrulduğu zaman, meydanın yalnız kendisine kaldığını görecektir!.

Müslüman arkadaşım!

Bizim dış düşmanlarımız, birer vehimdir!.. Onlar bizim, zaaf, aciz, korku ve hırslarımızın, karşımıza dikilmiş hayalleridir.

Kendimizi yenelim ve gerçek dâva adamı olalım. Küfrün kaleleri kendiliğinden dağılıp düşecektir

millî sanâyide
UĞURGÜL

ELEKTRONİK SANAYİİ
sanayide uğurgül lider

FABRİKALAR

1 — Validesuyu Cad. No. 1/1
KÜÇÜKKÖY — İSTANBUL
Tel. : 23 31 16 — 23 30 11

2 — Cennet Mah. Hürriyet Cad.
No. 27/A KÜÇÜKÇEKMECE — İSTANBUL
Tel. : 73 08 31

MERKEZ

Muradiye Cad. No. 49/1
Saf Han SİRKECİ — İSTANBUL
Tel. : 26 71 50 — 26 71 51
Telex : SARP 22901

İST. TEŞHİR ve BAKIM SERVİSİ

İ.M.Ç. A Blok No. 2539
Tel. : 26 26 58 UNKAPANI

ANKARA SATIŞ BÜROSU
Anafartalar Cad. Adliye Karşısı
Sakarya Apt. Kat: 3 No. 50
Tel. : 10 77 38 ANKARA

İZMİR SATIŞ BÜROSU
Fevzipaşa Bulvarı Çankaya Cad.
Yılmaz Han Kat : 5
Tel. : 13 74 30 İZMİR

ADANA SATIŞ BÜROSU
Ziyapaşa Bulvarı No: 65 Taştepe
Ap. Asma Kat Tel : 22 225 ADANA

ADESE
MEHMED SAFFET

ALMANYA'DAKİ HİLÂL

24 Kasım 1977 Perşembe günü saat 21.00 suları Wilhelm - Fiorster Rasathanesindeyiz. Burası Berlin'de bir yer. Aşağı yukarı 15 - 20 kişi kadar varız. Zilhicce hilâlinin ne zaman görüldüğünü.. Berlin'e gelmişken bir de rasathâneden tedkîk edelim dedik. Çünki adı geçen rasathâne Kandilli Rasathanesi gibi hilâl rasatı yapmıyan bir rasathâne değil. Okuyucularımızın hatırlıyacağı gibi Diyânet-i cümhûrriyyenin dînî günlerde mu'teber addeddiği merci Kandilli Rasathanesidir. Diyânet-i cümhûriyye Kandilli Rasathanesine kamerî günleri sormakda ve burası da takvime bakıp cevab vermekteydi.. Ancak Kandilli Rasathanesinin hilâl rasatı yapmadığını da, bizzat burası bize beyan etmişti. Böyle olunca da Diyânet-i cümhuriye hilâl rasatı yapmıyan bir rasathâneden hilâl tesbîtine kalkışıyordu.

İşte bu şenlik hatırımızda ya, biz de dedik ki, hazır Berlin'e yolumuz düşmüşken, işi, bir de hilâl rasatı yaptığını bildiren bir rasathâneden tahkîk edelim... Ve Wilhelm Foerster Rasathânesinin volunu tutduk. Zîra daha evvel bizim Zekeriyâ'nın telefonla yapdığı ziyâret talebine müsbet cevab vermişlerdi. Hilmi Bey ise arabası ile bizi rasathâneye uçurmanın peşinde..

Zekeriyâ ve Haldun'un tercümanlığında Rasathanedeki memurlarla anlaşıyoruz. Verdikleri uzun izâhatdan sonra suâlimiz şu oluyor:

— Burada hilâl rasatı yapılıyor mu?

— Evet, hatta hilâli ilk gören kim olacak diye kendi aramızda bir nevi yarışıyoruz!

— Çok güzel. Peki bu ayın ilk hilâli (yani Zilhicce'nin) ne zaman görüldü?

— 11 Kasım cuma akşamı.

— Saat kaçda?

— Saat 16.00 da

— Peki, hilâlin kimin tarafından ne zaman görüldüğüne dâir, bize iki satırlık bir yazı verebilir misiniz?.

— Tabi.

Aldığımız yazıyı birinci klişe üzerinden okuyucularımıza takdim ediyoruz. İkinci klişe ise bu yazının bizim Zekeriyâ tarafından yapılan tercümesidir.

Gençler soruyorlar :

— Peki âbi, bu hesâba göre de yani Wilhelm Foerster Rasathanesinde yapılan hilâl rasatına göre de, Kurban Bayramı Sebil'in ilân etdiği 21 Kasım Pazartesi günü oluyor

— Evet öyle. 12 Kasım cumartesi günü Zilhicce'nin birinci günü olunca, 21 Kasım pazartesi günü de bayramın birinci günü olur.

Gençlerde sual bitmiyor :

— İyi ama Araplar neye 20 Kasım pazar günü Bayramın biridir der, layık demokratik Ankara da neye 22 Kasım salı günü bayramın biridir diye ilân eder?

— Biz müslümanız. Bizim kılavuzumuz ne lâik demokratik dinbilmezler olabilir, ne de masonik Arab hükûmetleri.. Bizi ŞERÎATIMIZIN dediği bağlar o kadar. Sebil'in 99'uncu nüshasında hilâli nasıl araştırdığımızı uzun uzadıya yazdık. Daha evvel ki nüshalarda Avrupa takvimlerine göre bile kurban bayramının 21 Kasım olacağına işâret etdik. Şimdi de işte Alaman rasathânesinin beyanlarını kulaklarınızla duydunuz.

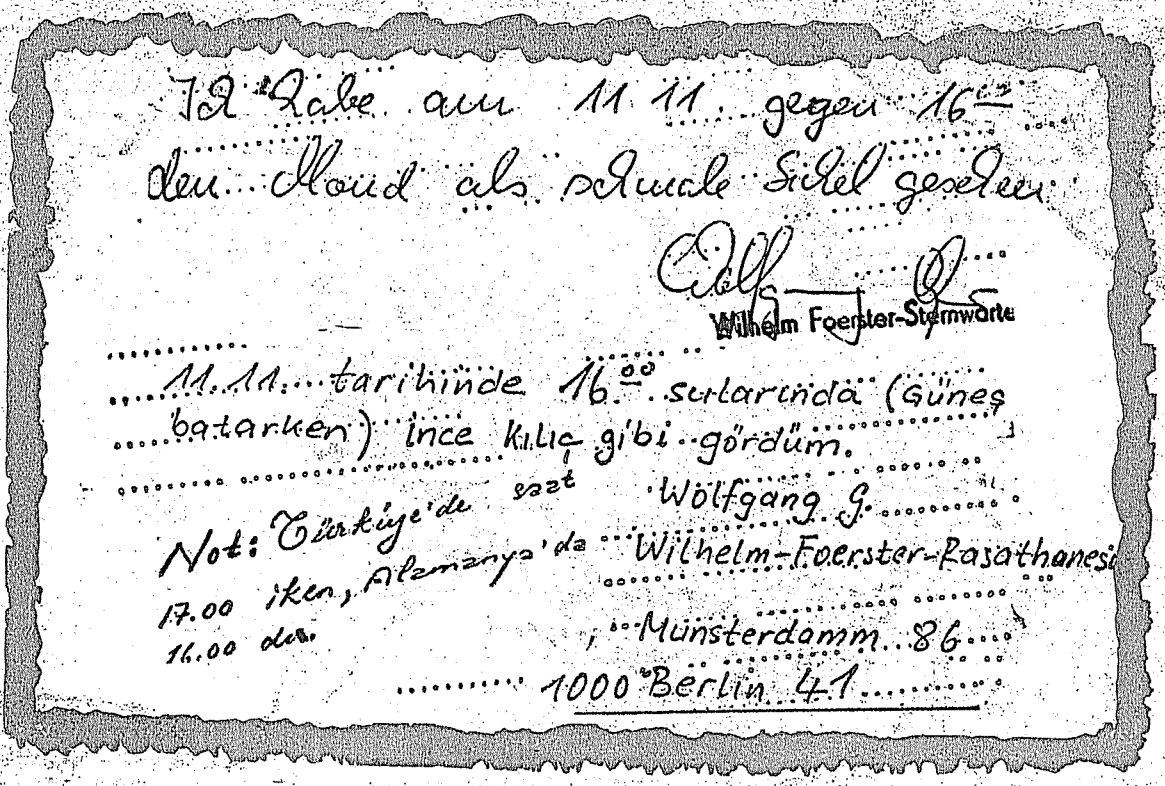

— Demek oluyor ki Sebil'in ilânı en doğrusu oluyor.

— Allah Şerîat'a ittibâ edenleri mahcûb etmez. Evet Sebil gâlibdir...

Fakat 20 Kasım pazar günü kurban bayramı yaptıran Arab merkezlerine ne diyeceğiz?. Hele kurban bayramının birinci gününü evvelâ 21 Kasım pazartesi günü ilân edip de, sonra bu beyânından vaz geçerek bayramın 20 kasım pazar günü olacağını ilân eden Kahire radyosunun zilliliğini ne yapacağız?.. Öyle anlaşılıyor ki Arab merkezleri de, Türkiyeli lâik demokratik büyükbaşlar gibi kendi kandillileri peşinde!. İşi, cıvıklıkdan ve lâübâlilikden uzak durarak, ciddiyetle ele alan ne Türkiyedir, ve ne de Arab merkezleridir...

Bir rezâlet ki almış başını gider.

Hele bu rezâlet Almanya'daki müslümanlar arasında daha da bir âlem.. Bir kısım müslümanlar 20 Kasım pazar günü kurban bayramına başlarken, bir kısmı 21 Kasım pazartesi, bir diğer kısmı da 22 Kasım salı günü kurban bayramına başladılar!..

Bir başka şenlik üstü şenlik de, Türkiye'de bulunduğu sırada, **bayram 22 Kasım salı günüdür** diye ilânât ve beyânâtta bulunan nice büyük başların, Hicaz'da iki gün evvel, yani 20 Kasım pazar günü kurban bayramının birinci gününe girivermeleridir!..

Hulâsa-yı kelâm, şu bir tek bayram mes'elesi bile, başsızlığın ne kadar korkunç neticelerin sebebi olabileceğini bizlere göstermeye yeter. Ahkâm-ı şer'iyyenin daha yüzlerce mes'elesi, hep bu başsızlık sebebiyledir ki bayram mes'elesi gibi lâübâliliğe terkedilmişdir. **Evlilik dînî bir akid değildir** diyenlerden tutunuz da, şer'î sahîh nikâhları yok farzedenlere; nikâhsız yaşamayı meşrû sayanlara; fâizi mubah görenlere; hatta İslâmiyetin siyâsî, iktisâdî, hukukî ve ictimâî kânunlarına ambargo koyanlara kadar... Daha neler neler!

Bayram mes'elesi bütün bu rezâletlerin bir mümessili olarak ve müşahhas bir misâl hâlinde göz önünde. Fakat hâlâ gören gözler kâfi değil...

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyâsî edebî tarihî gazete
Yıl : 2 Sayı : 102 / Fiyatı BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
İDAREHÂNE Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu: 204 . 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevziat: UKAZ

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.پ: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

Political and Literary Weekly
Phone : 0531 - 85033
Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
Representative of Germany
33 Braunschweig Ekbert Str. 24
An independent Muslim Historical,
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
P.O. BOX 808 İstanbul TURKEY